

PROTOKÓŁ

Z NARADY URZĄDZENIOWEJ

zwołanej w celu ustalenia i sformułowania „Założeń do planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz zakresem planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dolina Grabowej PLH320003, Dolina Bielawy PLH320053 dla **NADLEŚNICTWA KARNIESZEWICE**

Narada Urządzeniowa, zwołana przez Dyrektora RDLP w Szczecinku, odbyła się w dniu **24.02.2025 r.** w siedzibie Nadleśnictwa Karnieszewice.

W obradach pod przewodnictwem Sławomira Cichonia - Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinku, zgodnie z załączoną listą uczestników wzięło udział **39 osób**.

Plan urządzenia lasu (PUL) dla **Nadleśnictwa Karnieszewice** zostanie opracowany według stanu na dzień **01 stycznia 2027 r.**, zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” (IUL) stanowiącą załącznik do Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu PUL) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Przebieg obrad:

- przedstawienie przez pana Sławomira Cichonia, Przewodniczącego NU:

a) składu Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) zgodnie z Zarządzeniem nr 15 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 19.02.2025 r. zmieniającym Zarządzenie nr 6 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 22 stycznia 2025 r. w sprawie powołania Zespołu Lokalnej Współpracy w zakresie lasów o zwiększonej funkcji społecznej, w trakcie opracowania projektu PUL dla Nadleśnictwa Karnieszewice na lata 2027-2036;

b) omówienie jego roli w procesie sporządzania projektu PUL;

c) przyjęcie regulaminu pracy ZLW.

- wystąpienie pana Jarosława Staniszewskiego Nadleśniczego Nadleśnictwa Karnieszewice w formie prezentacji dotyczące:

a) informacji o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;

b) podstawowych informacji z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy;

c) realizowanych przez nadleśnictwo działań i projektów środowiskowych, edukacyjnych, turystycznych, infrastrukturalnych, naukowych itp.;

d) informacji o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa;

e) zabezpieczenia przeciwpożarowego w lasach;

f) określenia potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.;

- wystąpienie pana Rafała Perza, Kierownika ZOL w Szczecinku, w formie prezentacji, zawierające informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiołę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) wraz z oceną stabilności drzewostanów nadleśnictwa;

- wystąpienie pani Agnieszki Ramion-Harkawik, Naczelnika Wydziału Urządzania Lasu i Geomatyki RDLP w Szczecinku, w formie prezentacji dotyczące:

a) informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.);

b) informacji o potrzebie opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu;

c) informacji o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu;

d) informacji o bieżących zmianach uregulowań wewnętrznych oraz formalno-prawnych mających wpływ na Założenia do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice;

- wystąpienie pana Zdzisława Spendel, Dyrektora Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie, obejmujące założenia do projektu planu urządzenia lasu, z wykorzystaniem ustaleń z narady wstępnej, w formie prezentacji dotyczące:

a) przedstawienia informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz propozycji ich uzupełnienia;

b) proponowanego podziału na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania;

c) przyjętej metody inwentaryzacji zasobów drzewnych (metoda reprezentacyjna lub metoda ALS);

d) propozycji typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych;

e) propozycji przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych;

f) uwzględnienia odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II);

Uwagi i opinie uczestników Narady Urzędzeniowej wniesione po zapoznaniu się z przygotowanymi na naradę materiałami - projektem Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice i wysłuchaniu prezentacji prelegentów, wniesione w dyskusji:

Pan Łukasz Banasiak, Główny Specjalista w Wydziale Spraw Terenowych w Złocieńcu, RDOŚ w Szczecinie, poinformował o planowanych zmianach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, obejmujących m.in. usunięcie możliwości tworzenia na zlecenie Lasów Państwowych (LP) planów urządzenia lasu (pul) zawierających zakres planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, zgodnie z treścią pisma Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 13.02.2025 r., zn. spr. DZP-WP.600.6.2025.KD. Wskazał jednocześnie, że przewidywany termin wprowadzenia zmian to 1 stycznia 2026, w związku z powyższym w najbliższym czasie zostaną podjęte decyzje na szczeblu GDOŚ i GDLP dot. sporządzania zakresów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w planach urządzenia lasu na lata 2027-2036.

Zespół Lokalnej Współpracy zatwierdził propozycje lasów społecznych w dniu 17 lutego 2025 r. i upoważnił Przewodniczącego do przedstawienia ich na Naradzie Urzędzeniowej.

W trakcie dyskusji członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy odnieśli się do omawianej problematyki, w tym w szczególności:

- nie wniesiono uwag do przedstawionych założeń do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice na lata 2027-2036;
- pozytywnie zaopiniowano propozycje wyróżnienia pięciu obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności przedstawione przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Karnieszewice. Jednocześnie w odniesieniu do wniosku przedłożonego podczas Narady Urzędzeniowej przez Pana Tadeusza Chylewskiego, przedstawiciela Urzędu Gminy w Malechowie, w sprawie utworzenia lasów społecznych przy jeziorze Chróstno oraz utworzenia trasy turystycznej pieszej z Niemicy do jeziora Chróstno ZLW podjął decyzję, że propozycja będzie przedmiotem dalszych prac Zespołu Lokalnej Współpracy zgodnie z regulaminem prac zespołu oraz harmonogramem prac urzędzeniowych.
- w odniesieniu do potrzeb w zakresie zagospodarowania turystycznego ZLW zwraca uwagę, aby w Programie Ochrony Przyrody przy części dotyczącej turystyki opisać ścieżkę Single Track znajdującą się na terenie leśnictwa Koszalin oraz wprowadzić zapisy dotyczące ochrony nawierzchni ścieżki przed ewentualnymi uszkodzeniami w trakcie prac leśnych.

Sołtys miejscowości Łazy, pan Tomasz Piskier zwrócił uwagę na potrzebę ujęcia w PUL kwestii kształtowania granic polno-leśnych, wprowadzania gatunków w celu przebudowy drzewostanów oraz potrzeby zmiany składów gatunkowych w związku ze zmianami klimatycznymi.

Zagadnienie kształtowania stref ekotonowych zostało ujęte w Założeniach do projektu Planu Urządzenia Lasu. Zasady gospodarowania i kształtowania ekotonów zdefiniowane zostały w pkt. 22 Wytyczne w sprawie cięć rębnych, pkt. 23 Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych oraz w pkt. 24 Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw. Dodatkowo kształtowanie stref ekotonowych szczegółowo zostanie opisane w Programie Ochrony Przyrody, dokumencie, będącym częścią projektu PUL.

W kwestii przebudowy i zmiany składów gatunkowych dążymy do przebudowy drzewostanów w kierunku roślinności potencjalnej. Składy gatunkowe nowozakładanych upraw dostosowujemy do warunków siedliskowych mając jednocześnie na uwadze tendencje do wycofywania się określonych gatunków ze środowiska, w związku ze zmianami klimatycznymi. Kierunkowo przyjętym działaniem

jest m.in. ograniczenie wprowadzania świerka w składach gatunkowych oraz zwiększenie udziału gatunków liściastych, głównie buka, dębu, grabu, jawora. Duży nacisk również będzie położony na potrzeby przebudowy drzewostanów, w tym przede wszystkim na przebudowę drzewostanów rosnących na gruntach porolnych.

Pan Nadleśniczy Nadleśnictwa Karnieszewice zaproponował podniesienie przeciętnych wieków rębności dla grabu (Gb), lipy (Lp) i wiązu (Wz) z 80 na 100 lat oraz obniżenie przeciętnego wieku rębności dla sosny ze 110 lat do 100 lat.

Pozytywnie zaopiniowano podwyższenie wieków rębności dla Gb, Lp, Wz. Jednocześnie, nie zaaprobowano wniosku o obniżenie przeciętnego wieku rębności dla sosny, kierując się opinią Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku, położeniem Nadleśnictwa Karnieszewice w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Lasy Środkowopomorskie” oraz będącym wynikiem obniżenia wieku rębności, prawdopodobnym zwiększeniem rozmiaru użytkowania rębego w projekcie PUL na lata 2027-2036.

Ostatecznie przyjęte przeciętne wieki rębności dla gatunków drzew leśnych opisano w pkt. 20 Założeń do projektu PUL.

Pan Stanisław Jachowski reprezentujący Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Bioróżnorodności „Matecznik”, podzielił się doświadczeniami dotyczącymi prowadzenia gospodarki leśnej, założeniami, jakie zostały przyjęte w związku z zalesieniami gruntów porolnych na terenie Nadleśnictw Karnieszewice oraz potrzebą przebudowy drzewostanów w dobie zmian klimatycznych. Podsumował również obecny kierunek rozwoju leśnictwa w Polsce, w tym zagadnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo zaproponowane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

W dniu 23.02.2025 r. do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku wpłynęło pismo z wnioskami do planu urządzenia lasu, przesłane przez pana Pawła Pawlaczyka, działającego z upoważnienia Zarządu Klubu Przyrodników (Owczary 17, 69-113 Górzycy). Wnioski zostały odczytane i poddane dyskusji na Naradzie Urzędzeniowej.

Treść wniosków:

1. W obszarze Natura 2000 Bukowy Las Górki proszę o wdrożenie w planie urządzenia lasu ustalenia planu zadań ochronnych dla obszaru (Dz. Urz. woj. zachodniopomorskiego z 2024 poz. 6269), poszerzone o działania ochronne dla kwaśnych buczyn wg dokumentacji PZO posiadanej przez RDOŚ w Szczecinie. Złożony został wniosek o dodanie kwaśnych buczyn (9110) do SDF obszaru i po jego załatwieniu plan zadań ochronnych będzie musiał być poszerzony o środki ochrony kwaśnych buczyn, które są ujęte w dokumentacji, ale na razie nie są jeszcze ujęte w rozporządzeniu. Najprawdopodobniej nastąpi to przed przekazaniem planu urządzenia lasu do zatwierdzenia. Celowe jest więc uwzględnienie tych potrzeb w p.u.l.

W odniesieniu do obszaru Natura 2000 PLH320062 Bukowy Las Górki obowiązującym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bukowy Las Górki PLH320062. Wykonawca zweryfikuje i przyjmie do projektu Planu Urządzenia Lasu przekazane przez RDOŚ w Szczecinie pismem zn. spr. WONS.402.610.2024.Aga z dnia 27.12.2024 r. materiały przyrodnicze, w tym również dane przyrodnicze do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bukowy Las Górki PLH320062. Dokumentację w powyższym zakresie RDLP w Szczecinku przekazało Wykonawcy protokołem w dniu 07.02.2025 r. (ZU.6004.11.6.2025). Jednocześnie Wykonawca projektu PUL w ramach wykonywanych prac nad projektem planu winien ostatecznie zweryfikować

udostępnione dane przyrodnicze w odniesieniu do obszarów Natura 2000 oraz zaktualizować dane o obszarach chronionych, na podstawie danych właściwych RDOŚ.

2. Proszę o ujęcie w programie ochrony przyrody zidentyfikowanych na terenie nadleśnictwa cennych obiektów przyrodniczych zasługujących na ochronę rezerwatową, jak również o nieplanowanie działań gospodarczych w drzewostanach w granicach tych obiektów:

NAZWA	CEL_OCHR
Dąbrowy nad Bielawą	Kompleks kwaśnych dąbrów, grądów, buczyn, łągów, odcinek rzeki o naturalnym charakterze
Dolina Bielawy w Kusicach	Przełomowy odcinek rzeki Bielawa oraz kompleks łągów, grądów, buczyn, w tym ze zboczowymi łągami źródłiskowymi
Głuche Bagno	Zachowanie unikatowej na Pomorzu szaty roślinnej lasów bagiennych i torfowisk zdolnych do regeneracji
Karnieszewickie Mszary	Zachowanie pozostałości cennej roślinności torfowiskowej oraz utrzymanie procesów regeneracyjnych
Karnieszewicki Bór Trzęslicowy	Zachowanie przykładu ekosystemu wilgotnego boru trzęslicowego ze stanowiskiem wrzośca bagiennego
Las Iwięciński	Zachowanie unikatowej na Pomorzu roślinności lasów bagiennych oraz cennej flory i fauny.
Mechowisko Ratajki	Torfowisko alkaliczne z kopułami źródłiskowymi, łąkami mechowiskowymi, szuwarami situ tępokwiatowego
Źródłiska Kukułczyn	Zachowanie kompleksu źródlisk, buczyn i łągów źródłiskowych

Wymienione w tabeli powyżej obiekty są rezerwatami proponowanymi przez Klub Przyrodników w ramach tzw. listy „shadow”. Do dnia dzisiejszego nie zostały poddane weryfikacji przez RDOŚ. Wykonawca przyjmie w projekcie PUL obszary, których potencjał został pozytywnie zweryfikowany przez RDOŚ w zakresie projektowanych i proponowanych rezerwatów przyrody: z projektu "100 rezerwatów na 100-lecie LP", z listy "shadow" KP oraz projektów procedowanych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Zgodnie z Wytocznymi i Rekomendacjami Ogólnopolskiej Narady o Lasach (zatw. 31.12.2024 r., publ: <https://www.gov.pl/web/klimat/rozpoczynamy-ochrone-starolasow>) analiza potencjału realizowana jest przez RDOŚ priorytetowo dla obszarów objętych procedurą projektu Planu Urządzenia Lasu.

3. Plan urządzenia lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, zarządzanych przez Lasy Państwowe, powinien uwzględniać zobowiązania stojące przed państwem. W szczególności, powinien przyczyniać się do realizacji w lasach nadleśnictwa celów wynikających z rozporządzenia UE 2024/1991 o odbudowie zasobów przyrody. W tym celu, na całym terenie nadleśnictwa prosimy, by:

- Wyłączyć z użytkowania gospodarczego płaty *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Vaccinio uliginosi-Betuletum*, *Fraxino-Alneum*, *Carici remotae-Fraxinetum*;
- Płaty leśnych siedlisk przyrodniczych będące w dobrym stanie ochrony – zarówno w obszarach Natura 2000, jak i poza nimi – pozostawić bez wskazówek gospodarczych lub planować w nich wyłącznie działania nie pogarszające wskaźników stanu ochrony (trzębieże,

ewentualnie rębnię ciągłą, z zapewnieniem wysokiego nasycenia drzewami sędziwymi, biocenotycznymi i utrzymanie wysokiego poziomu martwego drewna);

c) Płaty leśnych siedlisk przyrodniczych, których niezadowalający stan ochrony jest spowodowany wyłącznie: niedostatecznymi zasobami martwego drewna, drzew biocenotycznych lub młodym wiekiem drzewostanu, pozostawić bez wskazówek gospodarczych w celu poprawy stanu na drodze naturalnych procesów;

d) W płatach leśnych siedlisk przyrodniczych, których niezadowalający stan ochrony jest spowodowany udziałem gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie, można planować cięcia pielęgnacyjno-przekształceniowe nakierowane na ograniczenie gatunku niepożądanego, przy pozostawieniu gatunków właściwych dla siedliska przyrodniczego.

e) W celu odbudowy referencyjnej powierzchni siedlisk przyrodniczych, na całym terenie nadleśnictwa, w wydzieleniach, w których dokumentacja fitosocjologiczna identyfikuje roślinność potencjalną jako: *Betulo-Quercetum*, *Fago-Quercetum*, *Luzulo pilosae-Fagetum*, *Galio odorati-Fagetum*, *Stellario-Carpinetum*, *Ficario-Ulmetum minoris*, *Fraxino-Alneum* lub *Carici remotae-Fraxinetum*, przyjmować – nawet poza istniejącymi dziś płatami siedlisk przyrodniczych – typy gospodarcze drzewostanu wg tabeli 48 „Składy gatunkowe drzewostanów w wydzieleniach z leśnymi siedliskami Natura 2000” z dokumentacji fitosocjologicznej nadleśnictwa.

Wytyczne w sprawie cięć rębnych opisano w pkt. 22 Założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu (przedmiotowego protokołu z Narady Urzędzeniowej). Drzewostany na siedliskach bagiennych oraz łęgowych zostały wyłączone z użytkowania rębego.

Postulaty, dotyczące przyjęcia celów wynikających z rozporządzenia UE 2024/1991 o odbudowie zasobów przyrody, w PUL Nadleśnictwa Karnieszewice w zakresie odbudowy i poprawy stanu zachowania płatów siedlisk wskazanych powyżej, możliwe będą do spełnienia po opracowaniu i przyjęciu przez Polskę (około września 2026 r.) Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych. Przyjęcie tych postulatów w chwili obecnej, bez jednoznacznie sparametryzowanych wskaźników przyjętych dla naszego kraju i brakiem oceny stanu ochrony dla każdego z płatów nie jest możliwe do spełnienia. W pkt. 24 Założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu opisane zostały wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw. Dla każdego wyłączenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz rozpoznaniem, specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego. Przyjęty TD determinuje orientacyjne składy gatunkowe upraw. Składy gatunkowe drzewostanów w wydzieleniach z leśnymi siedliskami Natura 2000 wypracowane trójstronnym porozumieniem z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych, zawartego pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku zapewnią ich ochronne cele gospodarowania a dla pozostałych wyłączeń (niebędących LSP) stanowić będą ramy hodowlane.

4. Proszę uwzględnić rozszerzone granice obszaru Natura 2000 Jezioro Bukowo, przekazane w styczniu 2025 r. przez Polskę Komisji Europejskiej.

Materiały przyrodnicze, na potrzeby wykonania PUL Nadleśnictwa Karnieszewice zostały przekazane przez RDOŚ w Szczecinie pismem zn. spr. WONS.402.610.2024.Aga z dnia 27.12.2024 r. Dokumentację w powyższym zakresie RDLP w Szczecinku przekazało Wykonawcy protokołem w dniu 07.02.2025 r. (ZU.6004.11.6.2025). Jednocześnie Wykonawca projektu PUL w ramach wykonywanych prac nad projektem planu winien ostatecznie zweryfikować udostępnione dane przyrodnicze w odniesieniu do obszarów Natura 2000 oraz zaktualizować dane o obszarach chronionych, na podstawie danych właściwych RDOŚ.

5. W prognozie oddziaływania na środowisko proszę ocenić w szczególności ryzyko niszczenia siedlisk, niszczenia miejsc rozrodu i odpoczynku, niszczenia gniazd ptaków, oraz niepokojenia gatunków chronionych przez prace leśne – wraz z zaproponowaniem skutecznych sposobów eliminacji tego ryzyka.

Prace z zakresu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa zostaną wykonane zgodnie z opisem w rozdziale VII Instrukcji Urządzania Lasu. W opracowaniu ujmuje się również działania mitygacyjne.

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa regulują przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 9 kwietnia 2024 r. został pismem znak sprawy WOPN.411.29.2024.AM, uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Po przeprowadzonej dyskusji uczestnicy obrad podjęli następujące założenia dotyczące wykonania projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz zakresem planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dolina Grabowej PLH320003, Dolina Bielawy PLH320053.

Założenia do projektu Planu Urządzenia Lasu

wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz zakresem planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dolina Grabowej PLH320003, Dolina Bielawy PLH320053 dla NADLEŚNICTWA KARNIESZEWICE

1. Inwentaryzacje i opracowania z gleboznawstwa leśnego, fitysocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz potrzeby ich uzupełnienia

1. Operat glebowo - siedliskowy oraz mapy glebowo-siedliskowe wykonane wg stanu na dzień 01.01.1995 r. przez firmę „Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe” mgr inż. Mieczysław Nawrot. Nadleśnictwo udostępni powyższe materiały do wglądu, w siedzibie Nadleśnictwa.
2. Operat siedliskowy według stanu na 01.01.2023 roku wykonany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu.
Dokumentację RDLP w Szczecinku przekazało Wykonawcy protokołem w dniu 07.02.2025 r., (ZU.6004.11.6.2025).
Opis siedliska i elementy gleb należy przedstawić w klasyfikacji CILP 2000, zgodnie ze słownikiem programu WEB Taksator.
3. Informacje charakteryzujące siedliska i gleby należy przenieść z materiałów źródłowych do bazy danych urządzeniowych i w razie potrzeby dostosować do obowiązującego standardu leśnej mapy numerycznej (SLMN).
4. Opracowanie fitysocjologiczne wg stanu na 01.01.2015 r., wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Poznaniu. Dane w dniu 07.02.2025 r. zostały przekazane Wykonawcy.
5. Nadleśnictwo posiada opracowanie - docelową sieć dróg (DSD) wykonane w 2020 roku, przez Lehmann + Partner Polska Sp. z o.o., w oparciu o Zarządzenie nr 28 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa”.
6. Dane DSD zostały przekazane 07.02.2025 r. Wykonawcy do wykorzystania w pracach nad projektem planu urządzenia lasu, zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez DGLP (znak sprawy ZU.6000.23.2020 z dnia 26.10.2020 r.).
7. Drogi zawarte w warstwie LMN należy zaktualizować, zgodnie z danymi zawartymi w DSD przekazanej Wykonawcy PUL przez Nadleśnictwo. Wykonawca zweryfikuje przebieg danych DSD nanoszonych na warstwy LMN, zgodnie z numerycznym modelem terenu (NMT). W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy przebiegiem dróg i leśnych szlaków stałych wchodzących w skład DSD, a NMT, Wykonawca zgłasza ten fakt Nadleśniczemu, sporządza wykaz rozbieżności oraz nanosi na warstwę LMN rzeczywisty przebieg ww. dróg i szlaków.
8. Zamawiający na potrzeby realizacji projektu PUL przekazał 07.02.2025 r. materiały teledetekcyjne wykonane w 2024 r., z pułapu lotniczego, obejmujące: numeryczny model pokrycia terenu (NMPT); numeryczny model terenu (NMT); ortofotomapy w kroju arkuszowym, w kompozycji barwnej RGB oraz CIR o pikselu terenowym nie większym niż 15 cm.

9. Nadleśnictwo nie posiada opracowań w zakresie postępowania w ekosystemach wodno-mokradłowych oraz ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz w zakresie planu gospodarowania zasobami wodnymi w lasach.
10. Do innych opracowań, inwentaryzacji, programów mających wpływ na założenia do planu urządzenia lasu zaliczyć należy (materiały zostały przekazane Wykonawcy 07.02.2025 r.):
 - a. „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035”
 - b. Zasób archeologiczny dziedzictwa kulturowego Nadleśnictwa Karnieszewice wg stanu na 01.01.2025 r.
 - c. „Program Gospodarczo - Ochronny Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Środkowopomorskie” (planowany termin zaakceptowania dokumentu - koniec kwietnia 2025).

2. Dane o obszarach chronionych w Nadleśnictwie z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

1. Nadleśnictwo posiada zebrane i zestawione informacje na temat obszarów chronionych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo oraz w swym zasięgu terytorialnym.
2. Materiały przyrodnicze z RDOŚ w Szczecinie przekazane RDLP w Szczecinku pismem zn. spr. WONS.402.610.2024.Aga z dnia 27.12.2024 r. zostały przekazane Wykonawcy w dniu 07.02.2025 r.).
3. Udostępniono Wykonawcy dokumentację dot. zakresu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dolina Grabowej PLH320003, Dolina Bielawy PLH320053 zatwierdzoną jako aneks do PUL na lata 2017-2026.
4. Udostępniono Wykonawcy dane przyrodnicze do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bukowy Las Górki PLH320062 (zatwierdzonego przez RDOŚ 19.12.2024 r.).
5. Nadleśnictwo realizowało działania wynikające z planów zadań ochronnych i planów ochrony. Dokładne informacje nt. wykonanych działań Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu PUL.
6. Wykonawca projektu PUL winien ostatecznie zweryfikować udostępnione dane przyrodnicze, zaktualizować dane o obszarach chronionych, na podstawie danych zawartych na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, GDOŚ oraz właściwych RDOŚ, decyzji i uchwał jednostek samorządowych, uzgodnień z RDLP i Nadleśnictwem oraz materiałów literaturowych i własnych. Dodatkowo, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem, Wykonawca winien wskazać obiekty i obszary o cennych walorach przyrodniczych (dotychczas nierozpoznane), zasługujące na objęcie ich formą ochrony przyrody.
7. Zainwentaryzowane już siedliska przyrodnicze Natura 2000 winny zostać zweryfikowane w ramach prac terenowych nad projektem PUL. W przypadku stwierdzonych istotnych niezgodności zasięgów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarach N2000 należy sporządzić protokół rozbieżności, w terminie umożliwiającym ich weryfikację terenową w porozumieniu z RDOŚ.

3. Informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

1. Wykonawca sporządzający projekt PUL w referacie na NPP winien powołać się na zapisy i ustalenia wynikające z tematu: „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” i zaktualizować je stosownie do nowych okoliczności. Powyższe informacje są referowane przez Nadleśniczego podczas obrad NW oraz NU.
2. Wykonawca zweryfikuje aktualność powyższych danych na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.
3. Po akceptacji przez NPP Wykonawca zamieści informację w tym zakresie w opisie ogólnym Nadleśnictwa. W trakcie prac nad projektem PUL Wykonawca uwzględni przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin oraz całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie:
 - a. ochrony środowiska, w tym: ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu;
 - b. ochrony wód i gospodarowania wodami;
 - c. obrony kraju;
 - d. ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji;
 - e. udokumentowanych złóż kopalin;
 - f. przewidywanych inwestycji mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.
4. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody wg stanu na dzień 24.02.2025 r. zostały przedstawione przez Nadleśniczego na Naradzie Urzędzeniowej. Z uwagi na fakt, że część dokumentów planistycznych wyekspiruje w czasie opracowywania projektu PUL Wykonawca przyjmie do projektu zapisy tylko tych dokumentów, które będą aktualne na dzień 01.01.2027 roku oraz uwzględni dokumenty nowo powstałe.

4. Dane stanu posiadania w zakresie opisowym i geometrycznym, stanowiące podkład geodezyjny do projektu planu urządzenia lasu.

1. Pracami urzędzeniowymi zostaną objęte wszystkie grunty Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2027 r.
2. Nadleśnictwo na bieżąco prowadzi ewidencję lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa, zgodnie z zarządzeniem nr 3 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 08 stycznia 2025 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych.
3. Zgodnie z wytycznymi Narady Wstępnej Nadleśnictwo zobowiązane było w ramach prac przygotowawczych przeprowadzić kompleksową analizę porównawczą danych ewidencyjnych Nadleśnictwa z danymi ewidencyjnymi PODGiK. Wyniki przeprowadzonej analizy oraz ewentualne ustalenia ze starostwami powiatowym Wykonawca uwzględni

podczas opracowywania projektu PUL. Wszelkie zmiany ewidencyjne dokonywane przez Nadleśnictwo w trakcie prac nad projektem planu urządzenia lasu dokonywane są w porozumieniu z Wykonawcą.

4. Wprowadzanie bieżących zmian gruntowych (tj. wprowadzanie zmian do bazy produkcyjnej SILP Nadleśnictwa w drodze korekty w ewidencji gruntów bazy SILP oraz zaktualizowanie geometrii warstw ewidencyjnych LMN) musi zostać zakończone do dnia 31.05.2026 r.
5. Nadleśnictwo wstrzyma się z wszelkiego rodzaju zmianami ewidencyjnymi (przejęcia, przekazania, sprzedaży, zmiana klasyfikacji rodzaju użytku) w okresie od 01.06.2026 r. do 31.12.2026 r. Synchronizacja danych w bazie Web Taksator, wynikająca z obrotu gruntami, po tym terminie, będzie wymagała dodatkowych uzgodnień z Wykonawcą projektu PUL ze względu na przyjęty harmonogram prac urządzeniowych.
6. W nawiązaniu do zaleceń z Narady Wstępnej, prace w kierunku doprowadzenia do pełnej zgodności należy zakończyć do dnia narady urządzeniowej (NU). Baza danych importowana z SILP do programu Web Taksator powinna zawierać dane ewidencyjne zgodne z ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny (PODGiK).
7. Na dzień Narady Wstępnej Nadleśniczy oświadczył, że nie posiada rozbieżności dotyczących ewidencji gruntów i budynków w obowiązującym planie urządzenia lasu, a ewentualne, bieżące zmiany ewidencyjne, wynikające z aktualnych potrzeb, są wykonywane doraźnie.
8. Ewentualne rozbieżności między otrzymanymi danymi ewidencyjnymi gruntów Nadleśnictwa a stanem faktycznym na gruncie (określonym podczas taksacji) Wykonawca projektu planu urządzenia lasu zgłasza Nadleśniczemu oraz do Wydziału Urządzania lasu i Geomatyki RDLP w Szczecinku, w formie wykazów rozbieżności. Nadleśniczy jest obowiązany do podjęcia niezwłocznych działań dotyczących ich wyjaśnienia oraz usunięcia, jak też przekazania Wykonawcy projektu planu pisemnej decyzji w tej sprawie (w terminie nieprzekraczającym odbioru prac terenowych). Ewentualne spory w sprawie rozbieżności, o których mowa powyżej, rozstrzyga dyrektor RDLP w terminie nieprzekraczającym 30 dni po odbiorze prac terenowych. Ostateczne rozstrzygnięcia w tym zakresie są ujmowane w protokole NPP.
9. W efekcie zakupu, zamiany Nadleśnictwo posiada grunty z zarejestrowaną wartością księgową. Wg stanu na dzień 28.05.2024 r. było to 10 działek ewidencyjnych. Zaktualizowaną listę działek Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu planu w trybie roboczym. Działki te powinny stanowić odrębne wyłączenia taksacyjne w opisie taksacyjnym. Do pojedynczego wyłączenia taksacyjnego nie mogą być jednocześnie dowiązane działki z wartością księgową i bez wartości księgowej.
10. Obecnie trwają procedury związane z zmianami w stanie posiadania Nadleśnictwa m.in. w związku z modernizacją linii elektroenergetycznej Dunowo- Słupsk, przejęciem zarządu nad gruntami Skarbu Państwa od KOWR.
11. Dla gruntów przewidzianych w projekcie PUL do zalesienia (w tym nabytych w drodze zakupu, darowizny, zamiany) dla których brak Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego lub decyzji na zalesienie, Nadleśnictwo (uwzględniając szczegółowe wytyczne DGLP w zgodzie na nabycie) powinno takie decyzje uzyskać do końca I kw. 2026 r.

12. Wyłączenia taksacyjne gruntów we współwłasności należy oznaczać końcowymi literami w oddziale. Grunty stanowiące współwłasność zostaną ujęte, dla celów ewidencyjnych, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych, na końcu opisu taksacyjnego.
13. Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy wykazy: gruntów spornych, gruntów stanowiących współwłasność, gruntów przeznaczonych do zalesienia, gruntów objętych ograniczeniami w użytkowaniu lub wyłączonych z użytkowania.

5. Przekazanie bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych

Nadleśnictwo w uzgodnieniu z RDLP przekaze protokolarnie Wykonawcy:

- bazę danych opisowych (SILP) i geometrycznych (LMN) po aktualizacji za rok 2024, wg stanu 01.01.2025 r., nie później niż do 15.03.2025 r. Informację o gotowości do utworzenia kopii bazy produkcyjnej SILP na potrzeby Web Taksatora należy przekazać do RDLP. Pracownik merytoryczny RDLP po utworzeniu kopii bazy produkcyjnej Nadleśnictwa udostępni ją Wykonawcy w programie WEB Taksator.

- rejestr gruntów wg stanu na dzień 01.01.2025 r. osobno dla gruntów bez współwłasności i dla gruntów stanowiących współwłasność Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo zobowiązane jest do aktualizacji bazy SILP i warstw LMN za rok 2025. Ponowne przekazanie kopii bazy SILP oraz kopii LMN po aktualizacji, wg stanu na 01.01.2026 r. nastąpi w uzgodnieniu z Wykonawcą, jednak nie później niż do 15.02.2026 r.

6. Korekta podziału powierzchniowego oraz oznaczanie granic oddziałów.

1. Nie przewiduje się zmian w zakresie obrębów leśnych.
2. Równoległe z datą obowiązywania nowego PUL nie planuje się korekty zasięgów leśnictw już istniejących.
3. Nie przewiduje się zmian w zakresie numeracji oddziałów.
4. Przy tworzeniu wyłączeń taksacyjnych należy uwzględnić istniejące na terenie Nadleśnictwa podział na obwody łowieckie, granice stref ochrony okresowej i całorocznej zwierząt, siedliska przyrodnicze oraz strefy buforowe wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz wokół wyłączeń taksacyjnych stanowiących siedliska bagienne i zalewowe oraz bagna i torfowiska (stanowiące osobne wyłączenia taksacyjne).
5. Zgodnie z § 14 ust. 3 IUL, jest możliwość tworzenia wyłączeń taksacyjnych na gruntach nieleśnych uwzględniających granice przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.
6. Analizując ewentualne potrzeby w zakresie korekty podziału powierzchniowego należy uwzględnić opracowanie w sprawie docelowej sieci dróg (DSD), udostępnione ortofotomapy, numeryczny model pokrycia terenu (NMPT) oraz numeryczny model terenu (NMT).
7. Wykonawca uzgodni z Nadleśnictwem listę pododdziałów, których powierzchnia w zasadzie nie powinna ulegać zmianie. Co do zasady należy dążyć do zachowania oznaczenia literowego i powierzchni pododdziałów w następujących szczególnych obiektach: rezerваты, istniejące strefy ochrony zwierząt chronionych, użytki ekologiczne, zabytki archeologiczne, obiekty

selekcji nasiennej, linie elektroenergetyczne. Wykaz linii elektroenergetycznych objętych umowami służebności przesyłu z rozliczeniem powierzchni przekaże Wykonawcy Nadleśnictwo.

Jeśli zachowanie tych parametrów nie będzie możliwe (z różnych względów), pozycje takie wymagają zgłoszenia i konsultacji z Nadleśnictwem.

8. Ewentualne korekty wynikające z ogólnej analizy dotychczasowego podziału powierzchniowego i rozeznania terenowego (w szczególności dla gruntów nowoprzyjętych) Wykonawca winien uzgodnić z Nadleśnictwem i przedłożyć do akceptacji komisji odbioru prac terenowych. Wprowadzone zmiany w podziale powierzchniowym Wykonawca projektu planu ma obowiązek przedłożyć do zatwierdzenia podczas narady projektu planu (NPP).
9. Należy wyszczególnić linie podziału przestrzennego lasu (tzw. linie oddziałowe) wymagające poszerzenia lub oczyszczenia. Informację o zauważonych w trakcie prac taksacyjnych brakujących słupach oddziałowych Wykonawca ujmie w protokole uzgodnień taksacji. Prace z zakresu uzupełnienia i konserwacji znaków oddziałowych, jak również prace dotyczące ewentualnego poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu Nadleśnictwo winno zrealizować po zakończeniu prac nad projektem PUL.

7. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Powyższe nie dotyczy oznaczenia granic wyłączeń stanowiących strefy buforowe, ekotonowe i krajobrazowe.

Grunty stanowiące współwłasność nie są elementem planowania urządzeniowego. Dla celów ewidencyjnych należy je ująć dodatkowo, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych i zestawień projektu PUL.

8. Wykonanie inwentaryzacji zasobów drzewnych,

Inwentaryzacja zasobów drzewnych z wykorzystaniem statystycznej metody reprezentacyjnej pomiaru miąższości (rozdział II, pkt. 4.1. IUL).

Zrezygnowano z ustalania parametru zagęszczenia drzewostanu w metodzie reprezentacyjnej.

9. Potrzeby ujęcia w projekcie planu urządzenia lasu Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW).

Nadleśnictwo Karnieszewice bierze udział w projekcie „Leśne Gospodarstwa Węglowe”. Na terenie Nadleśnictwa prowadzone są dodatkowe prace w gospodarce leśnej, polegające głównie na wprowadzeniu podsadzeń m.in. buka pospolitego pod osłoną drzewostanu. Pracami urządzeniowymi i badawczymi objęto powierzchnię 788,90 ha (184 wydzieleń). Powierzchnia przeznaczona do działań dodatkowych stanowi 644,39 ha (161 wydzieleń), a powierzchnie referencyjne znajdują się na 144,51 ha (23 wydzielienia). Ostatnie podsadzenia w tej edycji projektu zostały wykonane w 2024 r. Zakończenie całego projektu przewidziane jest na rok 2026, a jego trwałość zapewniona będzie na okres 30 lat.

Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy komplet dokumentacji w powyższym zakresie i szczegółowo uzgodni postępowanie hodowlane na powyższych powierzchniach zgodnie z założeniami projektu LGW.

10. Potrzeba uwzględnienia odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II);

W Nadleśnictwie nie ma powierzchni monitoringu lasu (SPO II).

W Nadleśnictwie nie ma glebowych powierzchni wzorcowych (GPW).

11. Określenie zasad pomiarów drewna martwego (zgodnie z zapisami § 82 IUL)

Należy wykonać pomiary drewna martwego wg metodyki przewidzianej w IUL (na co piątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo- wiekowej).

Dodatkowo na powierzchniach kołowych, które zostaną zlokalizowane na leśnych siedliskach przyrodniczych: 9110, 9130 i 9160 będzie wykonane osobne zestawienie, jeśli liczba wyznaczonych prób będzie istotna do obliczeń statystycznych. Informacja zostanie zapisana w elaboracie pod tabelą XIX zestawiającą miąższość drewna martwego oraz w programie ochrony przyrody - zestawienie miąższości drewna na siedliskach przyrodniczych.

12. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych.

Zobowiązuje się Wykonawcę projektu PUL do kontroli wewnętrznej potwierdzonej stosowną dokumentacją.

Ze strony zamawiającego, kontrole i odbiory robót urządzeniowych zostaną przeprowadzone zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi, tj. zgodnie (m.in.) z Zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r. Kontrole formalnie udokumentowane protokołami, będą realizowane sukcesywnie - jako potwierdzenie zaawansowania prac oraz etapowo - jako odbierające poszczególne ich części. W imieniu Dyrektora RDLP w Szczecinku obowiązek ten będzie realizowany przez osoby i zespoły do tego powołane, i tak: przedstawiciele RDLP w Szczecinku z możliwym udziałem przedstawicieli Nadleśnictwa, będą prowadzić bieżące kontrole zaawansowania prac w toku całego okresu realizacji projektu PUL.

- zespół zadaniowy do kontroli i odbioru robót urządzeniowych, przeprowadzi końcowe kontrole i odbiory prac taksacyjnych, opracowanych i zestawionych oraz oceni ich przydatność do opracowań kameralnych dla prac zgłoszonych i przekazanych do odbioru etapami,
- Etap I - wykonanie prac terenowych na co najmniej 30 % powierzchni Nadleśnictwa, zgłoszenie do 1 lipca 2025 r.;
- Etap II - wykonanie prac terenowych na co najmniej 30 % powierzchni Nadleśnictwa, zgłoszenie: do 1 września 2025 r.;
- Etap III - wykonanie prac terenowych na co najmniej 40 % powierzchni Nadleśnictwa, zgłoszenie do 3 listopada 2025 r.;
- zespół kontroli pomiaru miąższości, przeprowadzi test kontroli pomiarów na powierzchniach próbnych kołowych, zgłoszenie w terminie do 04 maja 2026 r.
- zespół zadaniowy do kontroli i odbioru robót urządzeniowych, przeprowadzi kontrolę danych opisowych bazy taksator i poprawności danych geometrycznych (LMN), zgłoszenie w terminie do 01 grudnia 2026 r.
- zespół zadaniowy do kontroli i odbioru robót urządzeniowych, przeprowadzi końcową kontrolę i odbiór całości projektu PUL oceniając jego kompletność i merytoryczną

zgodność z umową, przepisami prawa oraz wytycznymi i ustaleniami w tym zakresie, w odniesieniu do całego opracowania wykonanego do 2 lutego 2027 r.

Dodatkowo w terminie do 1 grudnia 2025 r. Wykonawca jest zobowiązany do przekazania protokołu rozbieżności dotyczących wszystkich siedlisk przyrodniczych Natura 2000, dla obszaru całego nadleśnictwa. W terminie do 15 kwietnia 2026 r. komisja dokona odbioru prac terenowych dotyczących rozbieżności w siedliskach przyrodniczych. Do 15 lipca 2026 r. Wykonawca przedłoży do RDLP aktualizację zakresu Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000, w celu dokonania uzgodnień z RDOŚ.

Do 15 czerwca 2026 r. Wykonawca jest zobowiązany opracować plan cięć rębnych.

Podczas prac nad projektem PUL, zamawiający może przeprowadzić dodatkowe kontrole bieżące robót urzędniowych.

13. Informacja o udziale społeczeństwa w procesie sporządzania projektu urządzania lasu.

1. Zapewnienie udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji w odniesieniu do środowiska w procedurze sporządzenia projektu planu urządzania lasu zapewnia się poprzez dostęp do informacji o środowisku, udział w konsultacjach, opiniowanie ustaleń projektu planu.
2. Powyższe regulują zapisy Instrukcji Urządzania Lasu, które nie naruszają zasad udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami działu III Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, tj. z późn. zm)
3. W toku prac urzędniowych udział społeczeństwa zapewniony jest przez:
 - a. zaproszenie przez nadleśniczego przedstawicieli samorządów, instytucji i stowarzyszeń, przedsiębiorców leśnych oraz osób i organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody do prac w zespole lokalnej współpracy,
 - b. podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem narady urzędniowej, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzania lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz o przewidywanym terminie zwołania narady urzędniowej i możliwości udziału społeczeństwa;
 - c. podanie, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z narady urzędniowej, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa „Założeń do planu urządzania lasu” oraz informacji o sposobie, miejscu i terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag oraz wniosków do tych założeń;
 - d. podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem narady projektu planu (zwołanie w terminie do 15 października 2026 r.), do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o zwołaniu narady projektu planu urządzania lasu, będącej etapem konsultacji społecznych;
 - e. podanie informacji, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NPP, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o terminie i miejscu udostępnienia „Projektu planu urządzania lasu” dla, danego nadleśnictwa, o sposobie, miejscu, jak też terminie (co najmniej 21 dni od

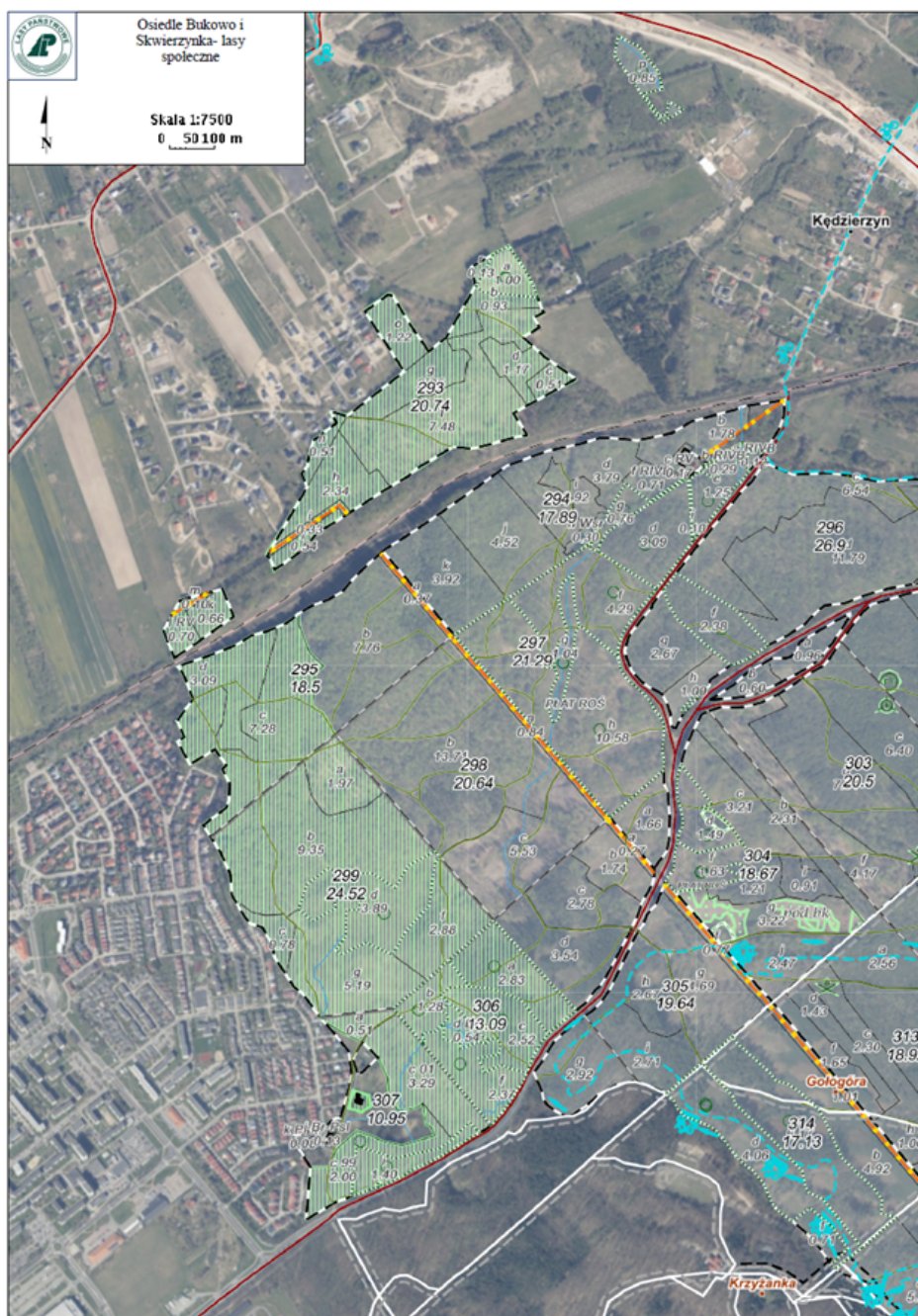
podania do publicznej wiadomości) składania uwag i wniosków do „Projektu...”, oraz o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków; udostępniony „Projekt planu urządzenia lasu” zawiera elementy wymienione w § 162 ust. 5, to jest: część A:ocenę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu oraz ustalenia dotyczące wykonania etapów umowy na prace urządzeniowe oraz część B. projekt planu urządzenia lasu w tym opinię ZLW do ustaleń projektu planu urządzenia lasu, w szczególności w zakresie problematyki wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności oraz potrzeb w zakresie zagospodarowania turystycznego lasów nadleśnictwa, wydruki opisów taksacyjnych oraz map; całość dokumentacji udostępnia się w wersji elektronicznej (np. w formacie pdf, jpg, png);

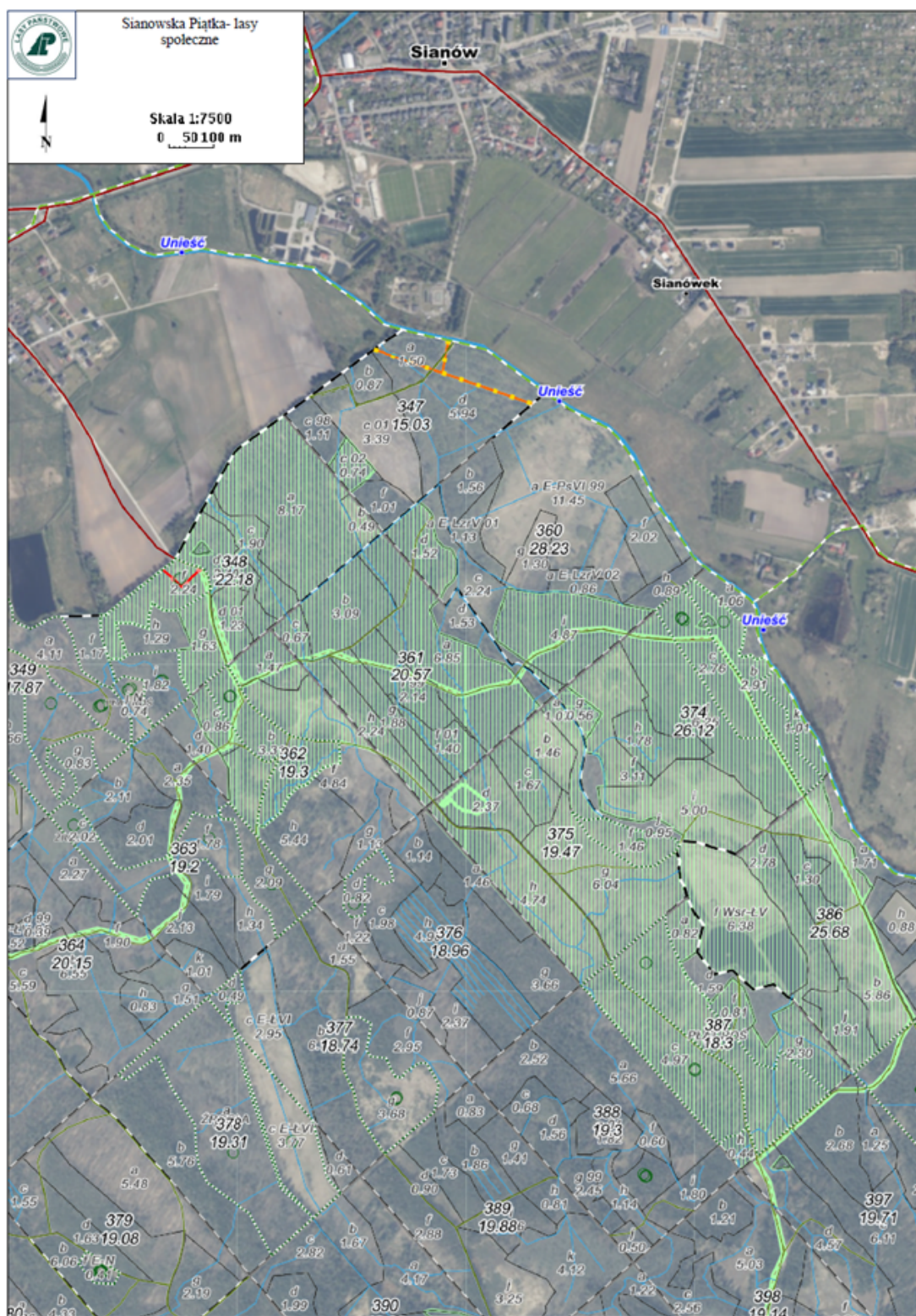
- f. podanie – niezwłocznie po zatwierdzeniu projektu planu urządzenia lasu przez ministra właściwego ds. środowiska – do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa przedmiotowej informacji wraz z podsumowaniem i uzasadnieniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 4. W trakcie prac nad projektem PUL zobowiązuje się pracowników Nadleśnictwa, RDLP w Szczecinku oraz Wykonawcy projektu PUL do współpracy z członkami Zespołu Lokalnej Współpracy, w celu wypracowania rozwiązań dotyczących projektu PUL. Członkowie ZLW otrzymują odpowiednio do harmonogramu niezbędne robocze materiały od Wykonawcy prac w wersji elektronicznej, w tym w szczególności opisy taksacyjne, projektowane zadania gospodarcze, mapy cięć rębnych, POP wraz z mapą przeglądową.

14. Wstępna propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

Wstępna propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności została zaprezentowana przez Nadleśniczego na Naradzie Urzędzeniowej i obejmuje:

- 1. Lasy przy Osiedlu Bukowo, obszar ok. 52 ha
- 2. Lasy przy miejscowości Dąbrowa, obszar 5,6 ha.
- 3. Lasy wokół ścieżki Góra Chełmska, obszar ok. 197 ha.
- 4. Lasy wokół ścieżki Sianowska Piątka, obszar ok. 133 ha.

Z uwagi na fakt, że granice powyższych obszarów będą podlegały dalszym ustaleniom w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy Wykonawca przyjmie do projektu zapisy wypracowanych i zaakceptowanych rozwiązań. W związku z przyjętym harmonogramem prac i rozpoczęciem prac analitycznych, uzgodnienie zasięgu obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności należy zakończyć po pracach taksacyjnych najpóźniej do końca stycznia 2026 r. m.in. ze względu na potrzebę podziału lasów na gospodarstwa (w tym wyodrębnienia gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS)) w ramach projektu PUL. Obszary lasów o szczególnym znaczeniu kulturowym dla lokalnych społeczności zostaną ostatecznie zaakceptowane podczas Narady Projektu Planu.

Nadleśnictwo zobowiązane jest do bieżącego przekazywania Wykonawcy protokołów ze spotkań i dokonanych uzgodnień z Zespołem Lokalnej Współpracy, w toku prac urzędniowych.

15. Wytoczne dla obszarów chronionych w Nadleśnictwie.

Informacje w zakresie obszarów chronionych oraz ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów na obszarze Nadleśnictwa zostały przedstawione w wystąpieniu Nadleśniczego podczas Narady Urzędniowej.

rezerwaty przyrody - uwzględnić w PUL plany ochrony (ew. zadania ochronne); uwzględnić projekty planów ochrony wskazane przez właściwe RDOŚ; Wykonawca **uzgodni z RDOŚ** projekt PUL w części dotyczącej otuliny rezerwatu w zakresie ustaleń, mogących negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody rezerwatu;

Bielica - plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 65/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bielica”;

Parnowo - plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 29/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Parnowo” oraz zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 02 sierpnia 2016 r.;

Jodły Karnieszewickie - plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 42/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jodły Karnieszewickie”;

Łazy - plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 28/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Łazy” zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 sierpnia 2016 r.;

Sieciemińskie Rosiczki - plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 8/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Sieciemińskie Rosiczki” zmieniony Zarządzeniem Dyrektora RDOŚ w Szczecinie z dnia 2 sierpnia 2016 r.

obszary chronionego krajobrazu – przestrzegać w PUL zakazów wprowadzonych uchwałą sejmiku województwa w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu, zgodnie z art. 24, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;

Koszaliński Pas Nadmorski - ustanowiony Uchwałą Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17.11.1975 r.;

obszary Natura 2000 - uwzględnić ustalenia planów zadań ochronnych; planów ochrony dla obszaru Natura 2000; projekty planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazane przez RDOŚ;

- **PLH320003 Dolina Grabowej** - zakres planu zadań ochronnych dla gruntów w zarządzie PGL LP - aneks do PUL na lata 2017-2026, Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, znak: WOPN.6322.15.2023.PW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia tymczasowych celów ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Grabowej PLH320003,

- **PLH320041 Jezioro Bukowo** - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Bukowo PLH320041,

- **PLH320053 Dolina Bielawy** - zakres planu zadań ochronnych dla gruntów w zarządzie PGL LP - aneks do PUL na lata 2017-2026,

- **PLH320062 Bukowy Las Górki** - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bukowy Las Górki PLH320062.

użytki ekologiczne – przestrzegać zakazów wprowadzonych uchwałami rad gmin w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych, zgodnie z zapisami art. 45, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;

pomniki przyrody - uwzględnić w PUL ewentualne zalecenia odnośnie realizacji czynnej ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody, określone w aktach prawnych uznających pomniki przyrody;

strefy ochronne miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków - uwzględnić w PUL postanowienia ochronne określone w decyzjach administracyjnych ustalających strefy ochrony;

lasy ochronne - uwzględnić w planowaniu szczegółowym kategorii lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach;

powierzchnie referencyjne - wyłączyć z użytkowania głównego, do opisów taksacyjnych przyjąć powierzchnie referencyjne na podstawie zarządzenia Nadleśniczego aktualnego na dzień 01.01.2027 r.;

stanowiska archeologiczne - uwzględnić lokalizację stanowisk archeologicznych zgodnie z danymi znajdującymi się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; wyłączyć jako osobne wyłączenia, stanowiska archeologiczne w strefie W1

cmentarze i miejsca pamięci oraz parki - uwzględnić w PUL lokalizację miejsc i zweryfikować obiekty zabytkowe z danymi znajdującymi się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; cmentarze wyłączyć jako osobne wyłączenia;

Wykonawca w trakcie prac taksacyjnych będzie zgłaszał przypadki stwierdzenia dodatkowych obiektów zasługujących na ochronę w poszczególnych formach ochrony przyrody oraz propozycje lokalizacji ekosystemów referencyjnych.

Wykonawca zweryfikuje i przyjmie do projektu Planu Urządzenia Lasu przekazane materiały przyrodnicze oraz informacje dotyczące obiektów archeologicznych objętych ochroną archeologiczno-konserwatorską, cmentarze i miejsca pamięci, parki wiejskie lub pozostałości po dawnych parkach wpisane do rejestru zabytków lub widniejące w ewidencji konserwatorskiej.

Wykonawca przyjmie w projekcie PUL obszary, których potencjał został pozytywnie zweryfikowany przez RDOŚ w zakresie projektowanych i proponowanych rezerwatów przyrody: z projektu "100 rezerwatów na 100-lecie LP", z listy "shadow" KP oraz projektów procedowanych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska.

Założenia i kierunki działań, określone w jednolitym programie gospodarczo-ochronnym LKP „Lasy Środkowopomorskie”, po jego zatwierdzeniu, należy uwzględnić w planie urządzenia lasu. Do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice należy uzyskać opinię Rady Naukowo-Społecznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Środkowopomorskie”.

16. Opracowanie w projekcie planu urządzenia lasu zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice na lata 2027 - 2036 zostanie poszerzony o zakres art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 t.j.). Propozycja uzgodnień została przedstawiona Dyrektorowi RDOŚ w Szczecinie w piśmie z dnia 26 marca 2024 roku, znak: ZU.6004.11.4.2024.AR. Pismem z dnia 17.05.2024 r. zn. spr.

WOPN.6320.12.2024.PW Dyrektor RDOŚ w Szczecinie zaakceptował przeniesienie zatwierdzonego zakresu zadań ochronnych w planie urządzenia lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Karnieszewice sporządzonego na lata 2017-2026 r. dla obszarów Natura 2000: PLH320003 Dolina Grabowej, PLH320053 Dolina Bielawy do PUL z zakresem zadań ochronnych na lata 2027-2036 oraz przedstawił uwagi do sporządzenia zakresu PZO w projekcie PUL.

17. Potrzeby w zakresie zmian ustanowionych kategorii ochronności w lasach

Na etapie sporządzania PUL Dyrektor RDLP w Szczecinku wystąpi z wnioskiem o zmianę decyzji MKiŚ w sprawie uznania lasów za ochronne lub pozbawienia ich tego charakteru. Na etapie prac terenowych, Nadleśnictwo zorganizuje spotkanie przy udziale przedstawicieli RDLP w Szczecinku i Wykonawcy w celu weryfikacji zasięgów lasów ochronnych. W ostatnim roku expirującego PUL, po otrzymaniu dokładnych danych dotyczących powierzchni lasów wnioskowanych za ochronne, Wykonawca przygotuje dokumentację do wniosku i przekaze do Nadleśnictwa w celu przekazania do zaopiniowania do odpowiednich gmin.

18. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o kody zespołów roślinnych i rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze.

Typ siedliskowy lasu (TSL) podaje się dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia zgodnie z podziałem zawartym w „Siedliskowych podstawach hodowli lasu” oraz w „Instrukcji wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych” (część II.1 „Instrukcji zarządzania lasu”).

W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać dwa kody tych zespołów (rzeczywisty i potencjalny dla zespołu dominującego powierzchniowo w wyłączeniu), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi kod TSL jest obowiązkowo rozszerzany o kod siedliska przyrodniczego. Nazwy i kody siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony wyznaczono w Polsce obszary Natura 2000, ujmowane są w odpowiednim rozporządzeniu ministra właściwego ds. środowiska.

19. Typy drzewostanów.

Dla drzewostanów z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi (LSP) należy przyjąć zapisy trójstronnego porozumienia z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych, zawartego pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku.

Tabela 1. Zestawienie proponowanych typów drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000.

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Typ drzewostanu
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich (<i>Empetro nigri-Pinetum</i> , <i>Betulo-Quercetum</i>)	BkDb, BrzDb, DbBrz, So, SoBrz, SoDb
9110	Kwaśna buczyna (niżowa) (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Bk, DbBk
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Bk
9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	BkGbDb, BkDb, Db, GbDb, GbBk, LpDb, DbBk

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Typ drzewostanu
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	BkDb, BrzDb, Db, DbBrz, SoBrzDb, SoDb
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz olsy torfowcowe i inne bardziej eutroficzne i przejściowe postacie siedliska (<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> i inne mezotroficzne zbiorowiska ze zw. <i>Alnion</i>)**	Brz, SoBrz, So, BrzSo, BrzOl, Ol, OlBrz
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso - incanae</i>) i olsy źródliskowe	JsOl, Ol, OlJs
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario- Ulmetum</i>)	Db, JsDb, JsWz, JsWzDb, WzDb
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	So

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**olsy torfowcowe *Sphagno squarrosi-Alnetum* - nie zostały ujęte w zał. 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.Dz.U.2014.1713), nie są siedliskiem przyrodniczym o znaczeniu priorytetowym.

Dla pozostałych drzewostanów, bez względu na przynależność do poszczególnych mezoregionów przyrodniczo-leśnych, przyjmuje się typy drzewostanów (TD) w poszczególnych TSL (tab. 2):

TSL	TD o kierunku gospodarczym
Bs	So
Bśw	So
Bw	So, SoBrz
Bb	So, Brz
BMśw	So, BkSo, DbSo
BMw	So, DbSo, SoŚwBrz
BMb	So, Brz, ŚwBrzSo
LMśw	Bk, DbBkSo, DbSoBk, MdBk, SoBrzBk, BkGbDb, SoGbDb, SoJw, JwDbBk
LMw	BrzOl, SoDb, BkGbDb
LMb	Ol
Lśw	Bk, BkDb, Db, DbBk, JdBk, BkGbDb, LpDb, JwDb
Lw	Db, JsDb
Lł	JsDb, JsWz, JsOl
Ol	Ol
OlJ	OlJs

Dla każdego wyłączenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz rozpoznaniem, specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego. Przyjęty w ten sposób TD dla wyłączeń z rozpoznaniem LSP zapewni ich ochronne cele gospodarowania a dla pozostałych wyłączeń (niebędących LSP) stanowić będzie ramy

hodowlane.

W trakcie 10-letniej realizacji PUL dopuszcza się w konkretnym drzewostanie modyfikację przyjętego w trakcie opracowywania PUL TD. Nadleśniczy jest upoważniony do zmiany typu drzewostanu przyjętego w PUL, zgodnie z § 34 ZHL, po wcześniejszym uzyskaniu akceptacji wydziału merytorycznego ds. hodowli lasu, RDLP w Szczecinku.

20. **Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych**

Przyjmuje się, zgodnie z § 103 IUL, następujące przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew: sosny, świerka, jodły, dębu i buka oraz dla pozostałych gatunków wg poniższej tabeli:

Tabela 3. Zestawienie przyjętych przeciętnych wieków rębności.

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js	160 lat
Bk, Jd,	120 lat
So, Md, Dg	110 lat
Kl, Jw., So c., So b., Gb, Lp, Wz	100 lat
Brz,Ol, Ak, Db c	80 lat
Św	70 lat
Os, Ol odroślowa	60 lat
Tp, Ols	40 lat

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew w gospodarstwach leśnych wykorzystywane są przede wszystkim do celów obliczania etatów według dojrzałości drzewostanów.

Indywidualny **wiek dojrzałości rębnej drzewostanu**, należy określić dla każdego drzewostanu z dokładnością do 10 lat uwzględniając:

1) rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu (proporcjonalnie do przyjętych wieków rębności poszczególnych gatunków wchodzących w skład drzewostanu);

2) jakość techniczną gatunku panującego w drzewostanie (wyższy wiek przy dobrej jakości, niższy przy złej);

3) stopień uszkodzenia drzewostanu oraz zgodność składu gatunkowego drzewostanu z TD (wyższy przy składzie zgodnym w drzewostanach nieuszkodzonych, niższy przy składzie niezgodnym w drzewostanach uszkodzonych);

4) przyjęte okresy: odnowienia, uprzątnięcia lub przebudowy drzewostanu;

5) „Wytyczne w sprawie kryteriów i postępowania przy określaniu indywidualnego wieku dojrzałości do odnowienia drzewostanów” (zamieszczone jako załącznik 2 w rozdziale X IUL).

21. Podział lasów na gospodarstwa

Podział na gospodarstwa należy przyjąć zgodnie z § 102 IUL:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmuje lasy o wyjątkowych walorach i funkcjach oraz z dominującą funkcją ochrony przyrody, w których obowiązują ograniczenia administracyjno-prawne pozyskiwania drewna oraz wytyczne przyjęte podczas Narady Wstępnej; gospodarstwo specjalne jest tworzone niezależnie od stabilności drzewostanów, bez względu na zajmowaną powierzchnię; zalicza się do niego w szczególności:

- 1) lasy na wydmach nadmorskich i klifach w pasie nadbrzeżnym, na wydmach śródlądowych oraz na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45°, w strefie górnej granicy lasu, które pełnią szczególne funkcje glebochronne;
- 2) lasy w bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi, które pełnią szczególne funkcje wodochronne;
- 3) wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne;
- 4) wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze;
- 5) lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, z obowiązującym zakazem wstępu do lasu lub zakazem/ograniczeniem prowadzenia działań gospodarczych (te obszary, które są ograniczone w kwestii prowadzenia działań z zakresu leśnictwa);
- 6) lasy rosnące na gruntach spornych;
- 7) lasy o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych tj. cmentarze, miejsca pamięci, kultu religijnego, stanowiska archeologiczne w strefie W1, parki wiejskie lub pozostałości po dawnych parkach wpisane do rejestru zabytków lub widniejące w ewidencji konserwatorskiej.
- 8) udokumentowane uporczywe pędraczyska, po uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego LP;
- 9) rezerwaty przyrody wraz z otulinami;
- 10) oddziały bezpośrednio przylegające do granicy parku narodowego w jego otulinie;
- 11) projektowane rezerwaty przyrody;
- 12) lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej oraz okresowej;
- 13) lasy obejmujące w szczególności siedliska bagienne (Bb, BMb, LMb, Ol), zalewowe (Lł, OlJ);
- 14) lasy stanowiące wyłączenia: strefy buforowe wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych, a także tworzące strefę buforową wokół wyłączeń taksacyjnych będących siedliskami bagiennymi i zalewowymi, bagnami i torfowiskami;
- 15) lasy ze źródłiskami;
- 16) lasy położone na wyspach;
- 17) lasy stanowiące śródpolne enklawy do 4,00 ha;
- 18) drzewostany na siedlisku Bs;
- 19) powierzchnie referencyjne

- 20) drzewostany będące użytkami ekologicznymi;
- 21) priorytetowe siedliska przyrodnicze: 91D0 (bory i lasy bagienne) i 91E0 (łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe);
- 22) uprawy testujące;
- 23) lasy objęte szczególną formą ochrony oraz przeznaczone do małej retencji wodnej w lasach.

Gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS) – obejmuje obszary lasu związane z częstym i intensywnym pobytem ludzi w lesie w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, zdrowotnych i innych ważnych społecznie. Są one wyróżniane we współpracy z zespołem lokalnej współpracy (ZLW).

Zalicza się do nich w szczególności:

- 1) lasy uzdrowiskowe w strefach A i B ochrony uzdrowiskowej, określonych statutem uzdrowiska;
- 2) obszary lasów z intensywnym i zrównoważonym zagospodarowaniem rekreacyjnym i turystycznym;
- 3) obszary lasów o szczególnym znaczeniu kulturowym dla lokalnych społeczności, wskazane wstępnie podczas NU, uzgodnione z ZLW po zakończeniu prac terenowych i ostatecznie przyjęte podczas NPP.

Gospodarstwo zrębowe (Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (P-Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo przerębowo-zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowe (P) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których projektuje się przerębowy sposób zagospodarowania. Gospodarstwo przerębowe tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię. Do gospodarstwa zalicza się:

- 1) lasy zgrupowane w jednostki kontrolne:
 - a) lasy o strukturze przerębowej lub zbliżonej do przerębowej, w których projektuje się cięcia przerębowe,
 - b) lasy wielogeneracyjne, w których projektuje się przemianę aktualnej struktury na przerębową za pomocą cięć przerębowych;
 - 2) lasy pozostające poza jednostkami kontrolnymi, w których projektuje się cięcia przerębowe;
 - 3) jednostek kontrolnych nie zakłada się poza gospodarstwem (P).
- Nie zachodzi potrzeba wyróżniania jednostek kontrolnych.

Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N) – obejmuje lasy niestabilne (niezależnie od wieku), o których mowa w § 42 IUL, a których obecny stan i kondycja wskazują na zaawansowany proces rozpadu. Gospodarstwo (N) tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię. W celu przywrócenia stabilności lasu konieczna jest jego odbudowa, o której mowa w § 41 ust. 6 IUL, za pomocą cięć rębnych, z uwzględnieniem warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków.

Przyjmuje się następujące średnie okresy odnowienia (tab. 4):

Gospodarstwo	Sposób zagospodarowania		
	Rębnia II, IIIb, IIIc	Rębnia IIIa	Rębnia IV
„S”	25	15	40
„OS”	25	15	40
„P-Z”	20*	10	30

*w drzewostanach sosnowych odnawianych rębnią II dopuszcza się skrócenie okresu odnowienia do 10 lat.

22. **Wytoczne w sprawie cięć rębnych.**

Dla drzewostanów z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi (LSP) należy przyjąć zapisy trójstronnego porozumienia z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych, zawartego pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku.

Tabela 5. Schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Kod siedliska N2000	Sposób zagospodarowania	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza*
2180	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odsłaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
9110	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wyłączeniu.	
9130	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wyłączeniu.	
9160	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wyłączeniu	
9190	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wyłączeniu.	

Kod siedliska N2000	Sposób zagospodarowania	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza*
91D0	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91E0	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II /III/ IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91F0	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II /III/ IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91T0	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	

* rębnia zastępcza do zastosowania m.in. w sytuacjach klęskowych, w drzewostanach uszkodzonych, zamierających, osłabionych, z objawami chorobowymi, nieobradzających, w drzewostanach wymagających uzyskania odnowienia w kępowym zmieszaniu, z wykorzystaniem mikrosiedlisk. w których rodzaj i nawrót cięć w ramach rębni zasadniczej nie daje możliwości osiągnięcia celu hodowlanego i uzyskania odnowienia zgodnego z typem drzewostanu i orientacyjnym składem gatunkowym opisanym w tabeli nr 2 trójsstronnego porozumienia.

Dla drzewostanów niebędących leśnymi siedliskami przyrodniczymi przyjmuje się następujący schemat projektowania rodzajów rębni w zależności od przyjętych TSL i przyjętych dla nich TD (tab. 6):

TSL	TD o kierunku gospodarczym	Zalecany rodzaj rębni
Bs	So	nie przewiduje się użytkowania rębego
Bśw	So	I/II/IV*
Bw	So, SoBrz,	I/II/IV*
Bb	So, Brz	nie przewiduje się użytkowania rębego
BMśw	So, BkSo, DbSo	I/II/III/IV*
BMw	So, DbSo, SoŚwBrz	I/II/III/IV*
BMb	So, Brz, ŚwBrzSo,	nie przewiduje się użytkowania rębego
LMśw	Bk, DbBkSo, DbSoBk, MdBk, SoBrzBk, BkGbDb, SoGbDb, SoJw, JwDbBk	II/III/IV/V*
LMw	BrzOl, SoDb, BkGbDb,	II/III/IV/V*
LMb	Ol	nie przewiduje się użytkowania rębego
Lśw	Bk, BkDb, Db, DbBk, JdBk, BkGbDb, LpDb, JwDb	II/III/IV/V*
Lw	Db, JsDb	II/III/IV/V*
Lł	JsDb, JsWz, JsOl	nie przewiduje się użytkowania rębego

TSL	TD o kierunku gospodarczym	Zalecany rodzaj rębni
OI	OI	nie przewiduje się użytkowania rębego
OIJ	OIJ _s	nie przewiduje się użytkowania rębego

* dopuszcza się modyfikację przyjętych rodzajów rębni (I, II, III, IV) z wykorzystaniem elementów rębni zachowawczej (*retention system*) („-R”).

Przy projektowaniu rodzaju oraz lokalizacji cięć odnowieniowych (rębnych) należy przestrzegać następujących zasad:

- Podczas planowania procesów odnowieniowych, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, należy uwzględnić:
 - przyjęty cel hodowlany (TD),
 - ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
 - zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w PGL LP.
- Priorytetowo, w pierwszej kolejności wykorzystywać istniejące już odnowienie naturalne oraz inicjować i kształtować naturalne procesy odnowieniowe.
- Na siedliskach wilgotnych preferować cięcia złożone. Na siedliskach Bw i BMw dążyć do maksymalnego ograniczenia cięć zupełnych i rębni zupełnych, w sprzyjających warunkach stosować rębnię zachowawczą (ang. *retention system*).
- Należy dążyć do maksymalnego ograniczenia cięć zupełnych i rębni zupełnych w odnawianych drzewostanach, stosownie do zapisów Zarządzenia 90 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 3 lipca 2024 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.
- Rekomenduje się ograniczenie cięć zupełnych w niżej wymienionych lasach, z wyłączeniem drzewostanów niestabilnych, tj.:
 - wyznaczonych lasach o zwiększonej funkcji społecznej,
 - w granicach administracyjnych miast,
 - o dominującej funkcji glebochronnej,
 - uzdrowiskowych,
 - w strefach ostoi zwierząt,
 - o dominującej funkcji wodochronnej w strefie ujęć wód,
 - wzdłuż naturalnych cieków i naturalnych zbiorników wodnych,
 - bezpośrednio przylegających do dróg krajowych i wojewódzkich,
 - w sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków i miejsc turystycznych.
- Ograniczenie stosowania cięć zupełnych, w grupie lasów, o których mowa w pkt. 5 są przedmiotem ustaleń w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, przy opracowaniu projektu planu urządzenia lasu. Zobowiązuje się Nadleśniczego do dokonania ustaleń w powyższym zakresie z ZLW i przedłożenia komisji odbioru prac terenowych (zbiorczo dla całego n-ctwa, w terminie ostatniego odbioru terenowego taksacji) wykazu drzewostanów objętych użytkowaniem rębnym w powyższej grupie lasów wraz z zaakceptowanym postępowaniem w zakresie prowadzenia w nich cięć odnowieniowych.
- Zaleca się odchodzenie od stosowania cięć zupełnych we wszystkich drzewostanach, gdzie pożądane efekty hodowlane można osiągnąć przy użyciu rębni złożonych.
- W sprzyjających warunkach, zgodnie z Zarz. 90 DGLP, należy rębnię zupełną- zastąpić rębnią zachowawczą (ang. *retention system*), jako metodą prowadzenia cięć odnowieniowych, która jest wskazana jako preferowana w aktualnie opracowanych przez Komisję Europejską

„Wytycznych w sprawie gospodarki leśnej bliższej naturze”. Informację o zastosowaniu powyższej modyfikacji należy zamieścić w polu INFO opisu taksacyjnego, dodając „-R” do kodu rębni np. IB-R, IIAU-R.

9. Dla poszczególnych kategorii lasów uznanych za ochronne obowiązujące są zalecenia i ograniczenia, zawarte w rozporządzeniu MŚOZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, § 4 pkt 2.
10. Dopuszcza się stosowanie **rębni zupełnych w lasach ochronnych wyłącznie** na siedliskach Bśw, BMśw. W przypadku pozostałych siedlisk stosowanie rębni zupełnych należy uznać za absolutnie wyjątkowe, wymagające szczególnego, zindywidualizowanego uzasadnienia – co ważne znajdującego potwierdzenie prawne w stosunku do § 3 pkt 2 lit. d rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 1992 r. W tych przypadkach, w których podjęto decyzję o zagospodarowaniu siedlisk w grupie lasów ochronnych z zastosowaniem zrębów zupełnych, każdorazowo należy taką sytuację uzasadnić i opisać w projekcie planu urządzenia lasu w rozdziale dotyczącym przypisania rębni do odpowiednich typów siedlisk.
11. Maksymalna powierzchnia rębni zupełnych wynosi 4,00 ha.
12. Należy stosować minimum 5-letni nawrót cięć. Ograniczenie nie dotyczy upraw z odnowienia naturalnego, wykorzystującego lata nasienne.
13. W trakcie realizacji rębni zaleca się maksymalne wykorzystywanie istniejących nalotów i podrostów gatunków właściwych dla siedliska.
14. Dla zapewnienia wymogów oraz zachowania ładu przestrzenno-czasowego, cięcia projektować w ramach ostępów stałych przyjętych w poprzednim PUL z ewentualną optymalizacją ich zasięgów podyktowaną sytuacją obecną (korekta ładu przestrzennego, grunty przyjęte, ograniczenia lub wyłączenia z użytkowania itp.).
15. W celu przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy kontynuować cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych.
16. W przypadku znacznej koncentracji w ostępie drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych wymagających działań odnowieniowych wskazane jest zakładanie wrębów a w przypadku drzewostanów młodszych, wymagających przygotowania do użytkowania rębego, wskazane jest projektowanie rozrębów.
Wrębów nie zakłada się w miejscach narażonych na silne działanie wiatrów. Zasadniczo zakłada się jeden wręb, a w sytuacjach wyjątkowych dwa. Odległość między wrębami oraz odległość między wrębem a ostatnim pasem zrębowym bieżącego dziesięciolecia powinny być równe podwójnej szerokości zrębów przyjętej w danych warunkach. Rozręby należy zakładać w okresie poprzedzającym co najmniej 15 lat planowe odnowienie drzewostanu osłaniającego, aby umożliwić ukształtowanie skutecznej strefy ochronnej dla drzewostanu odsłanianego.
17. W drzewostanach w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO), gdzie rozpoczęto już procesy odnowieniowe, co do zasady należy kontynuować rodzaj użytkowania rębego zastosowany w poprzednim PUL. Powyższe nie dotyczy cięć zupełnych w ramach rębni IIAU wymagających modyfikacji wynikającej z zastosowania zapisów Zarządzenia 90 DGLP.
18. Drzewa mateczne łącznie z otuliną i drzewami porównawczymi nie podlegają wyrębowi. Wokół każdego drzewa matecznego należy pozostawić otulinę o promieniu min. 20 m, bez użytkowania cięciami zupełnymi oraz na etapie planowania cięć zredukować procent poboru miąższości grubizny w ramach rębni.
19. W drzewostanach, bez zdiagnozowanego siedliska przyrodniczego, w celu pozostawienia fragmentów starodrzewu (5% powierzchni manipulacyjnej) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnego ich rozpadu, co do zasady należy planować max. 95% miąższości

do pozyskania, przy projektowaniu rębni zupełnych oraz max. 90% poboru miąższości w przypadku cięć uprzętających w rębniach częściowych, gniazdowych i stopniowych.

20. W przypadku siedlisk przyrodniczych, kształtowania stref ekotonowych, buforowych i krajobrazowych a także stosowania rębni retencyjnych pobór miąższości należy przyjąć zgodnie z przyjętymi założeniami realizacji cięć odnowieniowych.
21. Fragmenty starodrzewu pozostają w środowisku do naturalnego rozpadu. Nie planować uprzętnienia nasienników i przestoi stanowiących fragmenty starodrzewu w ramach użytkowania rębego niezaliczonego na poczet przyjętego etatu powierzchniowego.
22. Użytkowanie rębne w strefach buforowych, krajobrazowych i ekotonowych:
 - a. użytkowanie rębne w strefach buforowych dopuszczone jest w wyjątkowych przypadkach i wynika z potrzeby kształtowania strefy w celu zapewnienia ochrony siedliska hydrogenicznego. W strefie buforowej co do zasady nie projektuje się użytkowania rębego oraz mechanicznego przygotowania gleby. Pozyskanie powinno się ograniczyć do jednostkowego poboru miąższości grubizny, w ramach cięć o przerębowym charakterze lub cięć pielęgnacyjnych - trzebieży przekształceniowych.

- nie użytkuje się rębniami zupełnymi (*RbI*) i gniazdowymi (*Rb IIIa, IIIb, IIIc*) drzewostanów stanowiących wyłączenia- strefy buforowe (szerokości min. 25 m / min. zlewnia bezpośrednia) wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
- nie użytkuje się cięciami zupełnymi (w ramach *Rb I, IIIa, IIIb, IIIc*) drzewostanów stanowiących wyłączenia - strefy buforowe (szerokości i wysokości drzew) wokół wyłączeń taksacyjnych będących siedliskami bagiennymi i zalewowymi, bagnami i torfowiskami.
- strefy buforowe wokół siedlisk hydrogenicznych, które nie zostały wyłączone w odrębne wyłączenia, pozostawiane są bez użytkowania cięciami zupełnymi na etapie realizacji cięć. Powyższe dotyczy m.in. pozostawiania stref buforowych, szerokości i wysokości drzew, wokół bagien opisanych kodem BAGNO jako PNSW w opisie taksacyjnym, buforów pozostawianych wokół źródlisk itp. Na etapie projektowania rębni należy uwzględnić obniżenie poboru miąższości zgodnie z przyjętymi założeniami realizacji cięć odnowieniowych i wynikowo pozostawieniem kępy drzewostanu macierzystego - strefy buforowej.

Modyfikacje i ograniczenia stosowania cięć zupełnych w odniesieniu do powyższej strefy są przedmiotem ustaleń w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, przy opracowaniu projektu planu urządzenia lasu.

- b. użytkowanie rębne w strefach krajobrazowych, o szerokości 20–30 m wzdłuż uczęszczanych szlaków komunikacyjnych, miejsc intensywnie użytkowanych rekreacyjnie, ośrodków wypoczynkowych itp., pozostawianych głównie w celach ochrony krajobrazu, ochrony przeciwpożarowej oraz zwiększenia bezpieczeństwa powinno się ograniczyć do jednostkowego poboru miąższości grubizny. Stref krajobrazowych nie wyodrębnia się w osobne wyłączenia. W drzewostanach należy zmodyfikować użytkowanie rębne i nie stosować cięć zupełnych. Modyfikacje i ograniczenia stosowania cięć zupełnych w odniesieniu do powyższej strefy są przedmiotem ustaleń w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, przy opracowaniu projektu planu urządzenia lasu.
- c. strefa ekotonowa to strefa przejściowa pomiędzy dwoma różnymi typami ekosystemów; w praktyce na terenach leśnych jest to najczęściej pas drzewostanu o szerokości około 30 m, o urozmaiconej strukturze przestrzennej i gatunkowej, zabezpieczający wnętrze kompleksu

leśnego przed negatywnym oddziaływaniem czynników atmosferycznych i antropogenicznych od strony ekosystemów rolniczych, będący jednocześnie miejscem występowania gatunków roślin i zwierząt typowych dla stref przejściowych.

Stref ekotonowych nie wyodrębnia się w osobne wyłączenia. W drzewostanach należy zmodyfikować użytkowanie rębne i nie stosować cięć zupełnych. Użytkowanie rębne powinno sprzyjać popieraniu rozrostu bujnej warstwy krzewów, do tworzenia stref ekotonowych należy wykorzystywać gatunki drzew i krzewów występujące w pasie o szerokości 30 m, w podszycie, podroście, ewentualnie drugim piętrze drzewostanu wykorzystując elementy techniczne rębni złożonych (II, IV).

23. Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy wykaz pozycji planowanych cięć rębnych do wykonania w ostatnim roku PUL tj. 2026 r., w terminie do 31 marca 2026 r.
24. Ostateczna wersja projektu planu cięć wraz z wielkością przyjętego etatu użytków rębnych winna być protokolarnie uzgodniona z Nadleśnictwem przed NPP. Dodatkowo Wykonawca projektu PUL winien uzgodnić z Nadleśnictwem wykaz cięć rębnych planowanych do wykonania w 2027 r. (pierwszy rok obowiązywania PUL).

23. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych.

Projektowane wskazania gospodarcze odnośnie pielęgnowania lasu będą uwzględniać aktualne fazy rozwojowe drzewostanów oraz stwierdzone na gruncie aktualne potrzeby z zakresu pielęgnowania. Tak zaprojektowane wskazania gospodarcze określą charakter i kierunek zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach, lecz nie ograniczą możliwości stosowania kolejnych zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w 10-letnim okresie, a wynikających z bieżących potrzeb hodowlanych.

Zabiegi pielęgnacyjne zasadniczo należy planować w całych wyłączeniach (bez redukowania powierzchni zabiegu) lub dla tych części, dla których nie przewiduje się użytkowania rębego. Dopuszcza się w drzewostanach zróżnicowanych wiekowo / gatunkowo (np. 7Bk15 3Bk35) planowanie łączonych zabiegów pielęgnacyjnych (np. 70% pow. CP, 30% pow. TW). Dopuszcza się, w uzasadnionych przypadkach planowanie zabiegów w części wyłączenia np. przy wprowadzaniu podsadzeń, podszytów w celu kształtowania strefy buforowej, ekotonowej, czy też wykonywaniu trzebieży przekształceniowej w strefie buforowej itp.

Pielęgnowanie upraw (istniejących) - PU (PIEL, CW), pielęgnowanie młodników - PM (CP), trzebieże wczesne - TW oraz trzebieże późne - TP, projektować oddzielnie, bez łączenia kolejnych czynności, w wyłączeniach z realną potrzebą wykonania zabiegu (w zależności od fazy rozwojowej) - jako pierwszego w okresie obowiązywania planu. Nie planować zabiegu CP-P.

Nie określać nawrotów zabiegu w 10-leciu (projektować jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty).

W warstwie podrostu należy projektować zabiegi pielęgnacyjne (CW, CP) zgodnie z potrzebami hodowlanymi stwierdzonymi na gruncie.

Cięcia pielęgnacyjne ustalić na poziomie gwarantującym Nadleśnictwu realizację etatu powierzchniowego, uwzględniając grubiznę pochodzącą z ewentualnych szlaków zrywkowych.

Dla zadań dotyczących pielęgnowania upraw i młodników, Wykonawca projektu planu sporządzi wykaz wyłączeń (wg leśnictw) z podaniem: adresu, powierzchni oraz wskazania gospodarczego.

Nie planować szczegółowo powierzchni pielęgnowania projektowanych upraw, jak również wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach - potrzeby z tego zakresu należy ująć łącznie w opisie ogólnym, określając poziom procentowy w odniesieniu do powierzchni projektowanych upraw, odpowiednio:

- poprawki i uzupełnienia w projektowanych uprawach - 5 %

Zabiegi pilne projektować w przypadku występowania zaniedbań pielęgnacyjnych, szczególnie w drzewostanach młodszych klas wieku, wielogatunkowych, o zróżnicowanej dynamice wzrostu poszczególnych gatunków. Kod pilności zabiegu należy nadać w przypadku potrzeby wykonania go w pierwszych trzech latach obowiązywania planu urządzenia lasu.

24. Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw.

Dla drzewostanów z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi (LSP) należy przyjąć zapisy trójstronnego porozumienia z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych, zawartego pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku.

Tabela 7. Schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych.

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
Bs		So**			So 100
Bśw		So**	Brz	Jrz	So 90 Brz 10
Bw		So**	Brz		So 90 Brz 10
Bw	2180	SoBrz**		Ol	Brz 70 So 30
BMśw		BrzDb**	So, Os	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz**	So, Os	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoDb**	Brz	Kl, Lp	Db 60, So 30, Brz i in.10
BMw		BrzDb**	So	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMw		DbBrz**	So	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMśw		BkDb**	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw		Bk	Db, Brz	Kl, Jw	Bk 80 Db i in. 20
LMw	9110	Bk	Db, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db	Jw, Kl, Lp	Bk 90 Db i in. 10
Lśw		DbBk	Lp	Jw, Czir	Bk70 Db i in. 30
Lw		Bk	Db, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 70 Db i in. 30
LMśw	9130	Bk	Db, Lp, Gb	Jw, Kl,	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
Lw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
LMśw		BkGbDb	Lp	Jw, KL, Czir	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, KL, Czir	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
LMśw		Db	Bk, Gb	Jw, Kl, Czir	Db 70, Bk 20, Gb i in. 10

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
LMśw	9160	GbDb	Bk, Lp	Jw, Kl, Czir	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
LMśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Kl, Czir	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
LMw		GbDb	Ol,Brz,Os	Jw, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10
LMw		BkGbDb	Lp, Ol	Jw, Os	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMw		Db	Gb,Bk, Ol	Lp, Jw	Db 80, Gb i in. 20
LMw		BkDb	Gb, Lp, Ol	Jw, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lśw		GbBk	Db, Lp	Jw, Czir, Jb	Bk 50, Gb 30, Db i in. 20
Lśw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
Lśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
Lśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		Db	Gb, Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lśw		DbBk	Gb, Jw, Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
Lw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50. Gb 30, Bk i in. 20
Lw		Db	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lw		DbBk	Gb, Jw,Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
BMśw	9190	BrzDb***	So, Os	Kl, Lp	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz***	So, Os	Kl, Lp	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoBrzDb***	Bk, Os	Kl, Lp	Db 30, Brz,30, So 30, Bk i in. 10
BMw		SoDb	Bk, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 70, So20, Bk i in 10
BMw		Db	So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20
BMw		BkDb	So, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 70, Bk 20, So i in. 10
LMśw		BkDb	So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 70, Bk 20, Brz i in. 10
LMśw		Db	Bk, So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 80, So i in. 20
LMśw		SoBrzDb***	Bk	Os, Ol	Db 30, Brz 30, So 30, Bk i in. 10
LMśw		BrzDb***	So, Bk	Kl, Gb, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMśw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMw		BkDb	So, Brz	KL, Os	Db 70, Bk 20, So i in. 10
LMw		Db	So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20
LMw		BrzDb***	So, Bk, Ol	Kl, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
Lśw		BkDb	Jw, So, Brz	Kl, Gb, Os	Db 70, Bk 20, Jw i in. 10
Lśw		Db	Jw, Bk, So, Brz	Kl, Gb, Lp	Db 80, Bk i in. 20
Bb	91D0	So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		Brz	So		Brz 90, So 10
BMb		SoBrz		Ol	Brz 60, So i in 40
BMb		BrzSo		Ol	So 60, Brz i in 40
LMb		Brz	So		Brz 90, So 10
LMb		SoBrz	Ol		Brz 60, So 30, Ol i in. 10
LMb		BrzOl	So		Ol 50, Brz 30, So i in. 20
LMb		Ol	Brz, So		Ol 70-80, Brz i in. 20-30
LMb		OlBrz	So		Brz 50-60, Ol 40-50
Lw		JsOl	Wz,	Gb, Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Wz i in.10
Lw		Ol	Js, Wz	Gb, Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20
Lł		OlJs	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Js 40, Ol 40, Wz i in. 20

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
Lł	91E0	JsOl	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Ol 60, Js 30, Wz i in. 20
Ol		Ol	Js, Brz		Ol 90, Js i in. 10
OlJ		Ol	Js, Wz		Ol 80, Js i in.20
OlJ		JsOl	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10
OlJ		OlJs	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Js 40, Ol 40, Brz i in. 10
Lw	91F0	Db	Wz, Jw, Js	Kl, Lp, Czir	Db 80, Wz i in. 20
Lw		JsDb	Wz, Jw	Kl, Lp, Czir	Db 70, Js i in. 30
Lw		JsWz	Db, Ol	Kl, Gb, Czir	Wz 40, Js 30, Db i in. 30
Lw		JsWzDb	Jw, Ol	Gb, Lp, Czir	Db 40, Wz 30, Js i in. 30
Lw		WzDb	Js, Ol	Kl, Gb, Czir	Db 50, Wz 30, Js i in.10
Bs	91T0	So	Brz		So 90, Brz 10
Bśw		So	Brz		So 80-90, Brz 10-20
*	Siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym				
**	TD do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych wyłącznie na wydmach nadmorskich				
***	TD do zastosowania dla brzożowo-dębowych lasów nadmorskich				

Dąb bezszypułkowy należy preferować na uboższych i bardziej suchych siedliskach, z kolei na siedliskach wilgotnych, o wyższej troficzności należy preferować dąb szypułkowy.

Dla drzewostanów niebędących leśnymi siedliskami przyrodniczymi, jeżeli jest to możliwe ze względów przyrodniczo-hodowlanych, przyjmuje się w pierwszej kolejności orientacyjne składy gatunkowe odnowienia i typy drzewostanu na poszczególnych typach siedliskowych lasu opisane w tabeli 7. W pozostałych przypadkach należy przyjąć orientacyjne składy gatunkowe odnowienia i typy drzewostanu na poszczególnych typach siedliskowych lasu opisane poniżej:

Tabela 8. Schemat orientacyjny udziałów procentowych poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw:

TSL	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
	Gatunki główne	Uszlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
Bs	So	Brz	Jrz	So 90, Brz 10
Bśw	So	Brz,	Olsz, Jrz	So 90, Brz i in.10
Bw	So	Św, Brz	Ol	So 80, Św i in. 20
Bw	SoBrz	Ol, Św		Brz 70, So i in. 30
Bb	So	Brz, Św	Ol	So 90, Brz i in. 10
Bb	Brz	So, Św	Ol	Brz 90, So i in. 10
BMśw	So	Bk, Dbb, Md, Brz, Dg	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 70, Bk 10, Dbb i in. 20
BMśw	BkSo	Dbb, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60, Bk 20, Dbb i in.20
BMśw	DbSo	Bk, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60, Dbb 20, Bk i in. 20
BMw	So	Dbb, Brz, Św	Kl, Lp, Ol	So 70, Dbb i in. 30
BMw	DbSo	Bk, Brz, Św	Kl,,Lp,Ol	So 60, Dbb 30, Bk i in.10

TSL	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
	Gatunki główne	Uzlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
BMw	SoŚwBrz	Dbb	Kl, Lp, Ol	Brz 50, Św 20, So 20, Dbb i in. 10
BMb	So	Brz, Św	Ol	So 80, Brz i in. 20
BMb	Brz	So, Św	Ol	Brz 80, So i in. 20
BMb	ŚwBrzSo	Ol	Ol	So 40, Brz 20, Św 20, Ol i in. 20
LMśw	Bk	Db, Md, Dg, Jw, Brz	Kl, Lp, Gb, Os	Bk 80, Db i in. 20
LMśw	DbBkSo	Md, Dg, Św, Jw, Brz	Kl, Lp, Gb, Os	So 40, Bk 20, Db 20, Md i in. 20
LMśw	DbSoBk	Md, Dg, Św, Lp, Jw, Brz	Kl, Gb, Os	Bk 40, So 20, Db 20, Md i in. 20
LMśw	MdBk	Jw, Brz	Czr, Kl, Os, Gr	Bk 50, Md 30, Jw i in. 20
LMśw	SoBrzBk	Jw, Md, Dg, Św, Lp, Db	Gb, Czr, Kl	Bk 40, Brz 20, So 20, Jw i in. 20
LMśw	BkGbDb	Lp, So, Md, Brz	Jw, Kl, Czr, Jb, Gr	Db 40, Gb 20, Bk 20, Lp i in. 20
LMśw	SoGbDb	Lp, Md, Brz	Jw, Kl, Czr, Jb, Gr	Db 40, Gb 20, So 20, Lp i in. 20
LMśw	SoJw	Bk, Db, Md, Dg, Św, Brz	Gb, Kl, Lp, Czr, Os	Jw 50, So 40, Bk i in. 10
LMśw	JwDbBk	So, Md, Dg, Św, Brz	Lp, Kl, Gb, Czr, Os	Bk 40, Db 20, Jw 20, So i in.20
LMw	BrzOl	Db, So, Św	Jw, Czr, Kl, Lp, Os	Ol 60, Brz 30, Db i in. 10
LMw	SoDb	Bk, Jw, Brz, Św	Kl, Lp, Os	Db 50, So 30, Bk i in. 20
LMw	BkGbDb	Lp, Md, So, Brz	Jw, Kl, Czr, Jb, Gr	Db 40, Gb 20, Bk 20, Lp i in. 20
LMb	Ol	Brz, So, Św	Wb	Ol 70, Brz i in. 30
Lśw	Bk	Db, Md, Js, So, Dg	Lp, Jw, Gb, Czr, Jb, Gr	Bk 80, Db i in. 20
Lśw	BkDb	Md, Js, Jw, So, Dg	Gb, Lp, Czr, Jb, Gr	Db 60, Bk 30, Md i in.10
Lśw	Db	Bk, Md, So, Dg	Lp, Jw, Czr, Jb, Gr	Db 80, Bk i in. 20
Lśw	DbBk	Md, So, Dg, Js, Lp	Jw, Czr, Jb, Gr	Bk 50, Db 30, Md i in. 20
Lśw	JdBk	Db, Md, So, Dg, Jw	Lp, Czr, Jb, Gr	Bk 50, Jd 30, Db i in. 20
Lśw	BkGbDb	Lp, Jw	Czr, Jb, Gr	Db 40, Gb 20, Bk 20, Lp i in. 20
Lśw	LpDb	Gb, Bk	Jw, Czr, Jb, Gr	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
Lśw	JwDb	Bk, Md, So, Dg	Gb, Kl, Lp, Czr, Os	Db 50, Jw 30, Bk i in. 20
Lw	Db	Jw, Gb, Js, Wz, Ol, Św	Kl, Lp, Czr, Brz	Db 80-90, Jw i in. 10-20
Lw	JsDb	Lp, Jw, Gb, Wz, Ol, Św	Lp, Czr, Brz,	Db 70, Js 20, Lp i in. 10

TSL	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
	Gatunki główne	Uzlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
Lł	JsDb	Wz, Ol, Gb, Jw, Lp	Tp, Wb	Db 60, Js 30, Wz i in. 10
Lł	JsOl	Db, Wz, Jw, Lp		Ol 50, Js 30, Db i in. 20
Lł	JsWz	Db, Ol, Gb, Jw, Lp	Tp, Wb	Wz 50, Js 30, Db i in. 20
Ol	Ol	Js, Db, Brz, Św	Wz, Kl, Lp	Ol 80-90, Js i in. 10-20
OlJ	OlJs	Brz, Db, Wz, Św	Kl, Jw	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20

Wskazania gospodarcze, dotyczące hodowli lasu, powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych - ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- zalesienia,
- odnowienia lasu (naturalnego i sztucznego),
- dolesienia luk,
- poprawek i uzupełnień,
- wprowadzania dolnego piętra,
- wprowadzania podszytów,
- pielęgnowania istniejących upraw,
- pielęgnowania młodników (wyłącznie CP, bez planowania CPP).

1. Planując wskazania gospodarcze z zakresu hodowli lasu, podawać należy rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty).
2. Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne. Dopuszcza się wprowadzenie do siedliska leśnego daglezi w formie domieszek, z wyłączeniem siedlisk przyrodniczych. Do czasu ustąpienia choroby jesionu, w miejscach wzmożonego występowania choroby można w zastępstwie jesionu wprowadzać inne gatunki o podobnych wymaganiach np. dąb szypułkowy, jawor, wiąz, olszę czarną.
3. Przy planowaniu odnowienia w ramach rębni złożonych, dolesienia luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu redukować do realnych potrzeb jego wykonania. Ze względu na konieczność przelegiwania zrębów, proponuje się wielkość odnowień na zrębach zupełnych projektowanych zredukować do 80%.
4. Dolesienie luk powinno być projektowane tylko w warunkach stwarzających szansę wzrostu młodego pokolenia drzew. Drobnych, występujących pojedynczo w wyłączeniu, luk i przerzedzeń (do pow. około 0,10 ha) nie należy przeznaczać do uproduktywnienia. Będą one spełniały korzystną rolę w ochronie różnorodności biologicznej i kształtowaniu klimatu wnętrza lasu. Jeśli zaistnieją warunki do odnowienia naturalnego Nadleśnictwo dokona uznania takich powierzchni. Wykaz luk i przerzedzeń do dolesienia należy uzgodnić z Nadleśnictwem.

5. Nie zwiększać szacowanej powierzchni do odnowienia w KO i KDO ze względu na uszkodzenia młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew oraz z tytułu przewidywanych uszkodzeń przez zwierzynę.
6. Wykonawca projektu planu sporządzi wykaz wszystkich powierzchni z odnowieniem naturalnym, zarówno już monitorowanych przez Nadleśnictwo jak i rokujących możliwość uznania, a stwierdzonych i opisanych w trakcie wykonywania PUL. Wykaz ten powinien być zaprezentowany podczas NPP i wykorzystywany do dalszego monitoringu odnowień naturalnych w Nadleśnictwie.
7. Użytki rolne lub inne grunty niezaliczone do lasów należy kwalifikować do zalesienia, jeśli zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji administracyjnej o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
8. Wskazania gospodarcze dotyczące pielęgnowania lasu powinny uwzględniać aktualne fazy rozwojowe drzewostanów oraz stwierdzone na gruncie aktualne potrzeby z zakresu pielęgnowania.
9. Posażenia produkcyjne planować zasadniczo w drzewostanach osłabionych, o niepełnym zwarciu, na gruntach porolnych, w drzewostanach z częściowo zgodnym TD, zwłaszcza w drzewostanach przypłaszczkowych. Ich zakres uzgodnić z Nadleśnictwem.
10. Wprowadzanie II piętra planować przede wszystkim na siedliskach żyźniejszych BMśw i LMśw, w zależności od stanu drzewostanu, jego wieku i pełnionych funkcji, oraz na powierzchniach zlokalizowanych w sąsiedztwie dróg krajowych i wojewódzkich, ciągów pieszo-rowerowych, lasach o zwiększonej funkcji społecznej, w charakterze potencjalnego drzewostanu w przypadku konieczności usunięcia starodrzewu. Ich zakres uzgodnić z Nadleśnictwem.
11. Wprowadzanie podszytów należy planować na siedliskach Bśw i BMśw na utworach glebowych o małej troficzności, w pierwszej kolejności w tzw. ogniskach gradacyjnych oraz wszędzie tam, gdzie drzewostany przejawiają cechy osłabienia, występowania szkodników owadzych lub grzybowych.
12. Planując zabiegi hodowlane należy zwrócić uwagę na właściwe zagospodarowanie drzewostanów występujących na granicy z zewnętrznymi terenami otwartymi oraz zabezpieczenie wrażliwych i cennych ekosystemów leśnych i nieleśnych poprzez zachowanie lub kształtowanie stref buforowych, ekotonowych i krajobrazowych.
13. W drzewostanach zagospodarowanych rębnią częściową: na etapie cięć odsłaniających w KO dopuszcza się nieplanowanie powierzchni do odnowienia.
14. W drzewostanach zagospodarowanych rębnią częściową z odnowieniem istniejącym na całej powierzchni drzewostanu nie redukować powierzchni planowanych zabiegów pielęgnacyjnych;
15. Młodniki, których faza rozwojowa zbliżona jest do tyczkowiny, w których wykonano zabiegi CP, planować do TW jeżeli miąższość grubizny do pozyskania z 1 ha przekracza około 10 m³;
16. Projektując zabiegi pielęgnacyjne w słabo pielęgnowanych młodnikach wchodzących

w drugą klasę wieku / w fazę tyczkowiny należy uwzględnić ich stan na gruncie i do niego dostosować proponowany charakter zabiegu.

25. Hierarchia potrzeb dotyczących odbudowy i przebudowy drzewostanów w Nadleśnictwie oraz szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy lub odbudowy”

W toku prac urzędniowych, Wykonawca projektu planu u.l. winien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (według wzoru nr 3 IUL). Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy jest indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Szczególne znaczenie, w kontekście zmieniających się warunków klimatycznych, ma planowanie do odbudowy drzewostanów świerkowych. Uwagę należy zwrócić na drzewostany (przede wszystkim sosnowe) rosnące na gruntach porolnych, które wykazują szereg cech chorobowych i cechują się brakiem stabilności. Nie bez znaczenia jest również potrzeba przebudowy drzewostanów uszkodzonych od czynników abiotycznych - okiści, wiatrów i kwestia poprawy ich stabilności.

Przy kwalifikowaniu drzewostanu do przebudowy należy brać pod uwagę następujące elementy:

- a) stabilność drzewostanu (§ 42 IUL);
- b) stopień jego uszkodzenia (§ 40 IUL);
- c) stopień zgodności składu gatunkowego z określonym dla niego i możliwym do osiągnięcia typem drzewostanu (§ 41 IUL);
- d) wiek drzewostanu (§ 33 IUL);
- e) jakość drzewostanu (§ 39 IUL).

Hierarchię potrzeb oraz szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy lub odbudowy” należy przyjąć zgodnie z § 41 ust. 7 IUL, z uwzględnieniem zakresów przebudowy oraz kwalifikowaniem drzewostanów do przebudowy ujętych w § 55 ZHL.

Biorąc pod uwagę powyższe zasady i specyfikę Nadleśnictwa należy przyjąć następujące priorytety kwalifikowania drzewostanów do poszczególnych grup przebudowy:

Kategoria A - drzewostany do odbudowy lub pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w bieżącym dziesięcioleciu;

- drzewostany niestabilne, z określonym ryzykiem rozpadu >90%, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych, wymagające przebudowy sposobem zrębowym,
- drzewostany trwale uszkodzone, w stopniu silnym (III kl. uszkodzeń),
- drzewostany w wieku ponad 20 lat, o składzie gatunkowym niezgodnym z TD (stopień 3) oraz drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu (stopień 2), którym ze względu na niestabilność, uszkodzenia lub mierną jakość, obniżono indywidualny wiek rębności drzewostanu,
- drzewostany w wieku ponad 20 lat, o składzie gatunkowym niezgodnym z TD (stopień 3) oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które osiągnęły przyjęty schematycznie wiek rębności drzewostanu

w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie.

Kategoria B - drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w bieżącym dziesięcioleciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym dziesięcioleciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych;

- drzewostany o silnie obniżonej stabilności, z określonym ryzykiem rozpadu 76-90%, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych,
- drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z TD (stopień 3) oraz drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu (stopień 2), które nie osiągnęły jeszcze przyjętego schematycznie wieku rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie,
- drzewostany o niskim zadrzewieniu, o obniżonej stabilności (ryzyko rozpadu 51-75%) i dobrej jakości,
- drzewostany wymagające przygotowania do wprowadzenia odnowienia poprzez odpowiednie cięcia trzebieżowe (w tym głównie trzebieże przekształceniowe), z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym dziesięcioleciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych.

Kategoria C - drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

- drzewostany o obniżonej stabilności, z określonym ryzykiem rozpadu <75%, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych,
- drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu (stopień 2) oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, w których zaplanowano wprowadzenie dolnego piętra lub zaplanowano dolesienia luk i przerzedzeń na znaczącej powierzchni.

Wykaz zgrupowanych drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy Wykonawca projektu PUL uzgodni z Nadleśnictwem i przedłoży do akceptacji komisji odbioru.

26. Wytoczne w sprawie użytkowania ubocznego.

Kierunkowe wytoczne z zakresu ubocznego użytkowania lasu powinny uwzględniać:

- 1) możliwości pozyskania np. choinek, stroiszu, cetyny, kruszyw mineralnych itp.;
- 2) bazy roślin runa leśnego, możliwości ich użytkowania oraz potrzeby w zakresie odnawiania i ochrony, w tym roślin miododajnych;
- 3) możliwości użytkowania gruntów związanych z gospodarką leśną oraz orientacyjne możliwości użytkowania na gruntach nieleśnych.

Zakres ubocznego użytkowania lasu należy umieścić w opisie ogólnym w rozdziale dotyczącym wybranych usług ekosystemowych, o których mowa w § 95 i 142 IUL. Zagadnienie należy opisać w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo.

27. Wytoczne w sprawie ochrony lasu.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy określić na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad

projektem PUL, w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy przedstawić - po ocenie zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu oraz po przeanalizowaniu aktualnych i przewidywanych uszkodzeń drzewostanów na skutek niekorzystnego oddziaływania zespołu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych - w formie wskazania niezbędnych działań pozostających w sferze gospodarki leśnej i łowieckiej oraz gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, a prowadzących do minimalizacji szkód.

Na mapie przeglądowej ochrony lasu należy w szczególności zamieścić: informację dot. drzewostanów na gruntach porolnych, stałe partie do jesiennych poszukiwań szkodników sosny, zweryfikowane wynikami inwentaryzacji obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód, stałe miejsca wykładania pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę.

28. Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.

Zdefiniowania wymagają obszary zagrożone uszkodzeniami:

- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, w tym obszary gradacyjne owadów liściożernych, według danych właściwego ZOL,
- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez choroby grzybowe według danych właściwego ZOL.

Powierzchnia całego obszaru ognisk gradacyjnych zostanie zaktualizowana i ponownie przeliczona z uwzględnieniem obowiązującego w projekcie PUL podziału powierzchniowego, w tym powierzchni oddziałów wchodzących w ich skład. Pozwoli to na aktualizację liczby stałych powierzchni kontrolnych (PK) do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny. Wyliczenia powierzchni oraz ustalenia liczby PK wykona Nadleśnictwo według instrukcji z ZOL w Szczecinku w ostatnim kwartale 9 roku obowiązującego pul. Szczegółową lokalizację stałych powierzchni kontrolnych Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy w celu ujęcia w projekcie PUL. Zaktualizowane obszary ognisk gradacyjnych w postaci warstwy mapy numerycznej oraz mapy „.jpg” zostaną przekazane przez ZOL w Szczecinku za pośrednictwem RDLP w Szczecinku, Wykonawcy projektu PUL. Wykonawca oprócz naniesienia na mapach przeglądowych obszarów ognisk gradacyjnych opracuje wykazy z zestawieniem powierzchni.

Za obszary zagrożone uporczywym występowaniem grzybów należy przyjąć lokalizacje, w których wykazano uszkodzenia istotne począwszy od I klasy (11-30%) przynajmniej dwukrotnie w ekspirującym PUL.

Na terenie Nadleśnictwa Karnieszewice na powierzchni 1 630,22 ha stwierdzono występowanie ognisk gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny. Zaewidencjonowano około 27 ha obszarów uszkodzonych przez korzeniowca wieloletniego i około 29 ha obszarów uszkodzonych przez opieńkę.

W trakcie prac terenowych Wykonawca przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń drzewostanów wyrządzonych przez czynniki natury biotycznej, abiotycznej i antropogenicznej. Uszkodzenia należy opisać zgodnie z § 40 IUL.

Według zapisu § 40 pkt 5 i 7 IUL w przypadku uszkodzeń powodowanych przez GRZYBY należy dodatkowo określić czynnik sprawczy z kodem sprawcy uszkodzeń ze słownika SILP, jedynie dla stwierdzonych przypadków uszkodzeń od korzeniowca wieloletniego. Dane historyczne

występowania tego gatunku Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy PUL celem odpowiedniego ujęcia w opisach taksacyjnych oraz ewentualnego uzupełnienia. Uszkodzenia powodowane przez pozostałe grzyby łącznie z opieńką opisywane będą bez podania czynnika sprawczego.

ZOL w Szczecinku sporządzi i przekaze Wykonawcy, za pośrednictwem RDLP, wykaz drzewostanów, w szczególności za okres obowiązywania planu urządzenia lasu, z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiołę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) - danych składowych do opisanie cechy stabilności drzewostanów.

Wykaz będzie zawierał:

- szkody od wiatru;
- obszary ognisk gradacyjnych w wersji mapowej;
- występowanie szkodników wtórnych świerka (kornik drukarz i rytownik pospolity);
- huba korzeni.

Materiały zostaną przekazane do dnia 31.03.2025 r.

29. Wytyczne w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

1. Plan ochrony przeciwpożarowej należy opracować zgodnie z:

- Instrukcją Urządzania Lasu,
- Instrukcją Ochrony przeciwpożarowej lasu, wprowadzoną Zarządzeniem nr 81 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 23.12.2019 r.
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów,
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

2. Wykonawca dokona analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 127 IUL.

3. W przypadku konieczności planowania budowy innych, nowych PCW z dojazdem lub też bez dojazdu należy je planować wyłącznie na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa.

4. Dodatkowo należy dokonać analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej takich jak:

1. sieć punktów systemu obserwacyjnego,
2. sieć punktów czerpania wody i dojazdu do nich,
3. rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu,
4. sieć dróg i dojazdów pożarowych wraz z ich numerami i rodzajem nawierzchni oraz infrastrukturą związaną z siecią dróg pożarowych (np. przepusty, przejazdy, mosty, wiadukty), na podstawie danych zawartych w SILP,
5. system łączności i alarmowania,
6. rozmieszczenie lotnisk, lądowisk oraz innych miejsc startów i lądowań,
7. oznakowanie terenów leśnych tablicami informacyjno-ostrzegawczymi,
8. sieć pasów przeciwpożarowych oraz pasów biologicznego zabezpieczenia przeciwpożarowego,
9. stacje meteorologiczne i punkty prognostyczne,
10. lokalne punkty orientacyjne w terenie.

Efektem analizy i oceny powinny być konkretne zalecenia działań uzupełniających lub korekcyjnych.

5. Wykonawca uwzględni dodatkowo porozumienie Komendanta Głównego PSP i Dyrektora Generalnego LP z 13 czerwca 2007 roku w sprawie współpracy w zakresie wdrażania map numerycznych Nadleśnictw do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP, w myśl którego wyszczególnia się obiekty uznane za przydatne dla PSP (zał. nr 1 do Porozumienia).
6. Sieć dróg leśnych stanowiących dojazdy pożarowe w połączeniu z gruntowymi drogami publicznymi wymaga analizy i ewentualnego uzupełnienia celem dostosowania do wymogów wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2022 poz. 1065 tj.).
7. Pasy przeciwpożarowe uznane przez Nadleśnictwo za konieczne do utrzymania powinny być przedstawione w formie stosownego wykazu wraz z podaniem ich rozmiaru oraz lokalizacji w formie załącznika mapowego. Wszystkie elementy infrastruktury leśnej należy uzgodnić z Nadleśnictwem. Elementy liniowe LMN należy uzupełnić o atrybuty nazw i numerów inwentarzowych (dotyczy m.in. pasów p.poż.).
8. Plan z mapami przeglądowymi ochrony przeciwpożarowej w skali 1:25 000, w uzgodnieniu z Wydziałem Ochrony Lasu RDLP w Szczecinku powinien zostać przedłożony do uzgodnienia Komendantowi Wojewódzkiemu PSP w przypadku, gdy Nadleśnictwo zostanie zakwalifikowane do kategorii I lub II zagrożenia pożarowego.

30. Określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej

Zgodnie z § 130 ust. 2 IUL, należy w projekcie PUL określić zadania kierunkowe gospodarki łowieckiej w lasach, w tym docelową wielkość populacji zwierzyny łownej, z wykorzystaniem wieloletniego planu łowieckiego dla rejonu hodowlanego.

W ramach zakresu gospodarki łowieckiej należy min opisać zagadnienia dotyczące:

- 1) charakterystyki przyrodniczej poszczególnych obwodów łowieckich (udział lasów, wód, wielkość kompleksów leśnych itd.) wraz z podaniem elementów wymaganych przy kategoryzacji obwodów łowieckich, na podstawie danych z Nadleśnictwa;
- 2) liczebności zwierzyny na podstawie corocznych inwentaryzacji zwierząt łownych, w odniesieniu do poszczególnych obwodów łowieckich i łącznie dla Nadleśnictwa;
- 3) realizacji rocznych planów łowieckich za ubiegły okres gospodarczy (według gatunków zwierzyny za okres ostatnich 10 lat);
- 4) rozmiaru uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach, według stanu określonego przez Nadleśnictwo w roku wykonywania prac taksacyjnych do planu urządzenia lasu, ujętego w wykazie Nadleśniczego, o którym mowa w § 96 ust. 3 pkt 5 lit. a IUL, z sumarycznym wymieniem klas uszkodzeń o których mowa w § 40 ust. 2 IUL;
- 5) rozmiaru wykonanych prac profilaktycznych ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny.

31. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji

1. Zagadnienia dotyczące infrastruktury technicznej należy omówić w części ogólnej PUL, gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- 1) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych;
 - 2) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych oraz budynków gospodarczych;
 - 3) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji;
 - 4) urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji, ośrodków oraz izb edukacji przyrodniczej itp.
 - 5) potrzeb wyznaczenia stref oddziaływania społecznego: intensywnego i zrównoważonego.
- a. strefa intensywnego oddziaływania społecznego w gospodarstwie OS, obejmująca tereny leśne położone w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych oraz wzdłuż głównych szlaków, na których koncentruje się ruch rekreacyjny. Z punktu widzenia gospodarki leśnej w obszarach tych dopuszcza się modyfikację wskazań gospodarczych na etapie tworzenia projektu planu urządzenia lasu. Planowanie urządzeniowe ma na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa osób tam przebywających, zachowanie estetyki krajobrazu leśnego, przy jego spowolnionej wymianie pokoleniowej i zachowaniu trwałości lasu i pełnionych przez niego funkcji. Preferowane są przede wszystkim rębnie złożone o długim lub bardzo długim okresie odnowienia;
 - b. strefa zrównoważonego oddziaływania społecznego w gospodarstwie OS, obejmująca fragmenty lasu, w ramach kompleksu leśnego o zdiagnozowanej w planie urządzenia lasu mniejszej presji społecznej i wykorzystaniu turystycznym. Zazwyczaj są to obszary położone z dala od osiedli mieszkaniowych i głównych szlaków.
2. Zasięg lasów ochrony uzdrowiskowej należy przyjąć zgodnie ze statutami uzdrowisk. Granice stref powinny przebiegać w zasadzie wzdłuż granic wyłączeń lub innych obiektów naturalnych (dróg, cieków wodnych, linii podziału powierzchniowego itp.).
 3. W zakresie potrzeb dotyczących infrastruktury technicznej należy wykorzystać dane z docelowej sieci dróg w Nadleśnictwie. Opracowanie to stanowi odrębny dokument, którego treść nie jest ujmowana w opisie ogólnym Nadleśnictwa.
 4. Potrzeby w zakresie turystyki i rekreacji należy ująć w opisie ogólnym w rozdziale dotyczącym wybranych usług ekosystemowych, o których mowa w §142 IUL.

Należy podkreślić, że PUL nie zawiera działań w zakresie infrastruktury mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani ingerencyjnymi (przekształcenie lub zmiana sposobu wykorzystania terenu). PUL określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury jako kierunkowe i nie jest podstawą ich wykonania. Zadania te mogą być realizowane przez Nadleśnictwo w zależności od potrzeb i możliwości niezależnie od zapisów PUL.

32. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody.

1. Należy uwzględnić w szczególności opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa, zadania wynikające z właściwych dokumentów planistycznych dotyczących form ochrony przyrody, a także zalecenia zawarte we właściwych politykach i strategiach odnoszących się do ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.
2. W POP należy uwzględnić również ustalenia dotyczące modyfikacji metod prowadzenia gospodarki leśnej wynikających z wymagań ochrony przyrody podjętych w trakcie narad urządzeniowych.

3. W ramach opisywania obszarów Natura 2000 (rozdział 4.4 POP) w tabelach sporządzonych na podstawie danych z aktualnego SDF przedmiotów ochrony, dla których utworzono obszar Natura 2000, należy przedstawić siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarach N2000, znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa. W powyższych tabelach spośród niestanowiących przedmiotów ochrony w obszarach N2000 (dla obszarów siedliskowych-siedlisk i gatunków oraz dla obszarów ptasich - gatunków ptaków) ujmowane będą tylko siedliska.
4. Wykonawca przygotowuje Program Ochrony Przyrody (POP) zgodnie z zapisami rozdziału VI IUL (Sporządzenie programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa) §147-152.
5. Ramowy sposób przedstawienia zagadnień objętych programem ochrony przyrody w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa – schemat stanowi załącznik 4 do IUL. W niniejszym załączniku przedstawiono ramowy układ i zawartości rozdziałów POP według poszczególnych zagadnień, o których mowa w § 147–152 IUL.
6. W ramach prac nad sporządzeniem POP zobowiązuje się Nadleśnictwo do przekazania Wykonawcy projektu planu urządzenia lasu aktualnie obowiązującego POP dla Nadleśnictwa oraz posiadanych informacji o istniejących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa formach ochrony przyrody i obiektach zabytkowych wraz z posiadaną dokumentacją dotyczącą tych obiektów (np. akty ustanawiające, plany ochrony, plany zadań ochronnych itp.).
7. Z kolei Wykonawca w ramach prac nad sporządzeniem POP dokona w szczególności:
 - weryfikacji przekazanych dokumentów i informacji o istniejących na gruntach Nadleśnictwa formach ochrony przyrody oraz obiektach zabytkowych we właściwych instytucjach (np. regionalna dyrekcja ochrony środowiska, urzędy gminy, wojewódzki konserwator zabytków, dyrektor parku narodowego)
 - zebrania dostępnych informacji o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych i wpisanych na krajowe lub regionalne czerwone listy (zagrożonych) gatunków roślin, zwierząt i grzybów, a także siedlisk przyrodniczych. Informacje te powinny pochodzić ze źródeł opublikowanych, umożliwiających ich lokalizację w terenie. Uwzględnia się również niepublikowane informacje zweryfikowane przez właściwe instytucje lub zidentyfikowane w toku prac urządzania lasu;
 - analizy zebranych informacji, w tym m.in. zestawienie obligatoryjnych działań ochronnych dla form ochrony przyrody przyjętych w planach ochrony lub planach zadań ochronnych i ich porównanie z danymi z inwentaryzacji stanu lasu;
 - weryfikacji (w trakcie prac urządzeniowych na gruntach Nadleśnictwa):
 - a) przebiegu granic obszarów chronionych ustanowionych na mocy przepisów aktów prawa miejscowego oraz opisie ewentualnych rozbieżności,
 - b) lokalizacji i opisu pomników przyrody na podstawie przeprowadzonego pomiaru lub na podstawie dostępnych danych (wówczas należy podać ich źródło),
 - c) położenia obiektów objętych ochroną zabytków;
 - zbierze informacje o zagrożeniach lasów i stanie środowiska przyrodniczego;
 - sporządzi plan działań w celu właściwej ochrony zasobów przyrodniczych Nadleśnictwa opisanych w POP;

- sporządzi mapy walorów przyrodniczo-kulturowych Nadleśnictwa;
- sporządzi wyciągi dla leśnictwa wraz z mapą walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:10000;
- sporządzi załącznik do POP zawierającego dane wrażliwe, tj. wykazy stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz lokalizacje stref ochrony gatunków i stanowisk archeologicznych. Załącznik ten sporządza się w postaci osobnego, niepublicznego, pliku w formie elektronicznej.

33. Wykaz map i formy ich przygotowania oraz wskazanie formy oprawy opisów taksacyjnych, opisanie ogólnego, programu ochrony przyrody, a także ewentualnych innych dodatkowych opracowań

Egzemplarz dla DGLP (w wersji elektronicznej w formacie PDF) zawierający następujące dane:

- Elaborat wraz z załącznikami (tabele i wykazy)
- Wykaz cięć **wraz z tabelami**
- Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w skali 1:50 000
- Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000
 - cięć rębnych
 - drzewostanów
 - siedlisk leśnych
 - obszarów chronionych i funkcji lasu
 - wiodących kategorii ochronności
 - ochrony przeciwpożarowej
 - gospodarki łowieckiej
 - ochrony lasu
 - zagospodarowania rekreacyjnego w Nadleśnictwie
 - walorów przyrodniczo-kulturowych
 - nasiennictwa i selekcji

Program Ochrony Przyrody

- Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000
 - walorów przyrodniczo-kulturowych;

Prognozę Oddziaływania na Środowisko

- mapa przeglądowa do Prognozy oddziaływania na środowisko (§ 160 IUL)

Bazę Web Taksator

Egzemplarz dla RDLP i dla Nadleśnictwa (dwa komplety)

1. Tom IA - Elaborat wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w oprawie twardej (format A4)
2. Tom II (podzielony na części A, B, C...) - Opis taksacyjny lasu (format A4)
3. Tom III - Plany zagospodarowania lasu wraz z tabelami, w oprawie twardej (format A4)
4. Nośnik elektroniczny zawierający:
 - Elaborat, Opis taksacyjny lasu, Plany zagospodarowania lasu, POP (Tom IB) z PZO (Tom IB cz.2. i ewentualne kolejne w POP, dla każdego obszaru N2000 osobno), Prognozę ONŚ (w formacie PDF oraz WORD),
 - wszystkie mapy w formacie PDF (gospodarcze, gospodarczo-przeglądowe, przeglądowe, sytuacyjne),
 - matryce map: sytuacyjnej, gospodarczo-przeglądowej oraz przeglądowej (IUL TOM III Roz. VIII),

- projekty map tematycznych: sytuacyjnych, gospodarczo przeglądowych oraz przeglądowych gotowe do wydrukowania wielkoformatowego,
- bazę Web Taksator.

5. Teczka twarda zawierająca:

Tom IB - Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4) (Tom IB) z PZO (Tom IB cz.2. itd. w POP, dla każdego obszaru N2000 osobno)

Mapę przeglądową w skali 1:25 000

- walorów przyrodniczo-kulturowych; (IUL TOM III pkt.2.4)

6. Teczka twarda zawierająca:

Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w skali 1:50 000

Mapy przeglądowe w skali 1:25 000 (IUL TOM III roz. IV pkt.6)

- cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana)
- drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana)
- siedlisk leśnych
- obszarów chronionych i funkcji lasu
- wiodących kategorii ochronności
- ochrony przeciwpożarowej
- gospodarki łowieckiej
- ochrony lasu
- zagospodarowania rekreacyjnego w Nadleśnictwie walorów przyrodniczo-kulturowych
- nasiennictwa i selekcji
- czyste

7. Teczka twarda zawierająca: (IUL Tom III Roz. II pkt.2.5-6)

Mapy gospodarcze - komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z podkładem działek ewidencyjnych z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1).

Mapę przeglądową w skali 1:25 000 z podziałem na arkusze map gospodarczych.

Operaty dla poszczególnych leśnictw zawierające:

Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu oraz wyciąg z POP w oprawie twardej (format A4).

Mapy gospodarczo-przeglądowe poszczególnych leśnictw w skali 1:10 000:

- cięć rębnych w futerałach (podklejona na płótnie i foliowana) (2 komplety)
- drzewostanów
- walorów przyrodniczo-kulturowych
- czysta

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu (format A4 - 2 komplety) w oprawie twardej w teczce z mapą przeglądową **obrębu leśnego** w skali 1:25 000:

- mapa przeglądowa do prognozy oddziaływania na środowisko (§ 160 IUL)

Dokumentacja na NPP, w tym materiały prezentowane na naradzie, dokumentacja projektu planu wraz z prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i do publicznego wyłożenia.

Dla Nadleśnictwa i Leśnictw należy określić szczegółowe dane do wprowadzenia zadań PUL do SILP, w tym w rozmiarze powierzchniowym - [ha] (pow. manipulacyjna i do odnowienia), miąższościowym - [m³] (ogółem i liściaste), z wyszczególnieniem użytków rębnych (w tym: rębnie I, rębnie II, III, IV, V, niezaliczone do etatu powierzchniowego) i użytków przedrębnych (w tym: TW,

TP) oraz zadań hodowlanych - w układzie tabelarycznym uzgodnionym z RDLP.

Na sporządzane mapy gospodarczo-przeglądowe poszczególnych leśnictw w skali 1:10 000, należy nanieść kontury lasów innych własności, na podstawie danych udostępnionych w Banku Danych o Lasach.

34. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko.

Prace z zakresu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa należy wykonać zgodnie z opisem w rozdziale VII IUL.

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa – dalej zwaną prognozą, regulują przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 9 kwietnia 2024 r. został pismem znak sprawy WOPN.411.29.2024.AM, uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Uzgodnienia przekazano Wykonawcy.

35. Inne zagadnienia.

W toku całego okresu prac nad projektem PUL zobowiązuje się Nadleśnictwo oraz Wykonawcę projektu PUL do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno między sobą, jak i z przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

Zobowiązuje się Wykonawcę projektu PUL, aby przed rozpoczęciem prac zgłosił ten fakt Nadleśnictwu celem uzgodnienia (w formie „narady roboczej”) dogodnych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników.

Wyniki prac taksacyjnych należy w przystępnej formie przedstawić administracji Nadleśnictwa i leśniczym, celem zapoznania się z nimi i dokonania uzgodnień.

Szczególnym przedmiotem uzgodnień oraz zestawień omawianych w trakcie odbiorów i kontroli prac, będzie:

- przyjęty w poszczególnych wyłączeniach TD,
- zaproponowane wskazania gospodarcze,
- użytkowanie rębne na przyszły okres gospodarczy,
- drzewostany planowane do przebudowy pełnej i częściowej,
- drzewostany w KO i KDO,
- grunty leśne niezalesione - do odnowienia (zręby, halizny, płazowiny),
- grunty leśne niezalesione - w produkcji ubocznej i pozostałe,
- drzewostany bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie.

Wszelkie dodatkowe zagadnienia, które wynikną w trakcie prac nad projektem PUL należy przedstawić podczas odbioru prac taksacyjnych, poinformować RDLP w trybie roboczym oraz przedstawić na posiedzeniu NPP.

Materiały prezentowane przez prelegentów w trakcie narady urzędniowej mogą być udostępnione osobom zainteresowanym, na wniosek. Stanowią one materiał roboczy do opracowania powyższych Założeń do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Karnieszewice.

Treść protokołu uzgodniono z:

- Wydziałami ZG, ZO, ZE, ZS w miejscu
- ZOL w Szczecinku
- Wykonawcą pPUL
- Nadleśnictwem Karnieszewice

Zatwierdzam
Jarosław Czarnecki
Dyrektor RDLP w Szczecinku
Podpisano cyfrowo

Załączniki:

1. lista obecności na NU
2. opinia Zespołu Lokalnej Współpracy